Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de annunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 8)

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 40.—Anulŭ LVI. Braşovŭ, Duminecă, 21 Februarie (5 Martie) 1893.

Sîlă orĭ autonomiă?

Braşovŭ, 20 Februarie v.

Este unŭ lucru ne mai audiţŭ ca stăpânirea unui statŭ mare şi puternicŭ sĕ vină ea însăşĭ de bună voiă şi sĕ stăruiască pentru a reda unei ţĕrĭ şi unui poporŭ, ce face parte din acelŭ statŭ, libertatea şi drepturile, de carĭ s'au bucuratŭ înainte cu sute de anĭ. Eramŭ dedaţĭ a vedé pe cei puternicĭ, făcêndŭ concesiunĭ numai de silă. O esceptiune fórte de lăudatŭ dela acésta regulă generală o face adĭ Anglia şi guvernulŭ ei. Ministeriului Gladstone i-a fostŭ datŭ sĕ-şĭ câştige gloria de a întreprinde o acţiune mare şi fórte însemnată pentru liberarea Irlandei şi a poporului irlandesŭ, de bună voiă şi condusŭ numai de dorinţa de a face unŭ bine acelei ţĕrĭ şi acelui poporŭ, nu mai puţinŭ ca întregului imperiu britanicŭ, patriei comune.

De şépte sute de anĭ se cértă Irlandesii cu Englesii pentru drepturile, ce li le-au confiscatŭ aceştia din urmă şi încă nu s'au pututŭ împăca, încă duşmănia cea mare dintre ei nu s'a pututŭ delătura. In timpulŭ din urmă certele şi luptele seculare au isbucnitŭ cu nouă înverşunare. Dér s'a aflatŭ unŭ patriotŭ mare şi generosŭ, unŭ bărbatŭ de statŭ înţeleptŭ şi cu sentimente nobile, ilustrulŭ Mr. Gladstone, care, convingêndu-se de relele urmărĭ, ce le póte avé în viitorŭ pentru Anglia continuarea certelorŭ şi a duşmăniei cu Irlandesii, a înălţatŭ susŭ flamura dreptăţii şi a luptatŭ şi luptă încă, deşi este deja unŭ bĕtrânŭ de 83 de anĭ, cu energia unui june însufleţitŭ de idealurile frumóse şi înalte ale vieţei omenescĭ, ca dreptatea pentru Irlanda sĕ se şi facă faptă.

Adese-orĭ vorbindu-se de nĕcasurile şi durerile Românilorŭ ardelenĭ, aceştia au fostŭ asemĕnaţĭ cu Irlandesii, şi s'a disŭ că Ardélul e Irlanda Ungariei. Şi pănă la unŭ punctŭ óre-care asemĕnarea este justa. Desmoşteniţĭ suntŭ şi Irlandesii din partea Englesilorŭ supremătiştĭ, cum am fostŭ noi desmoşteniţĭ de către supremătiştii ungurĭ Uniunea Irlandesilorŭ în Anglia, a avutŭ cam aceleaşĭ urmărĭ triste şi fatale pentru ei, ce le-a avutŭ uniunea Ardélului cu Ţéra unguréscă pentru noi. Deosebirea cea mare însĕ este, că pe când actele uniunei dintre Irlanda şi Anglia garantéză Irlandei deplina egalitate cu Anglia, uniunea dintre Ţéra ungurésca şi Ardélŭ a desfiinţatŭ tóte drepturile acestuia şi ale poporaţiei sale.

Dér Englesii au fostŭ nedrepţĭ faţă cu fraţii lorŭ din Irlanda şi i au asupritŭ în totŭ chipulŭ. De sigurŭ că nu i-au întrecutŭ pe Ungurĭ. Insĕ asuprirea rĕmâne asuprire orĭ din ce parte şi dela cine s'ar trage.

Vine acuma Mr. Gladstone şi le dice Englesilorŭ: nu putemŭ sĕ guvernămŭ Irlanda, decâtŭ orĭ prin autonomiă, orĭ prin silă: cabinetulŭ din urmă a încercat'o cu sila, dér vedemŭ că nu merge; sĕ dămŭ dér Irlandesilorŭ, ce este alŭ lorŭ, ce li-se cuvine după dreptŭ şi dreptate, sĕ le dămŭ autonomiă.

Inzadarŭ s'a opintitŭ partida aristocraţilorŭ englesĭ, Tories, sĕ sparie pe bĕtrânulŭ bărbatŭ de statŭ cu ameninţărĭ. Mr. Gladstone s'a ţinutŭ de cuvêntŭ şi după ce a venitŭ la cârmă, cea dintâiu reformă, ce-o propune parlamentului, este aşa numitulŭ proiectŭ de lege séu *bilŭ Home-rule*, ceea ce vrea sĕ însemneze cu alte cuvinte: legea pentru autonomia Irlandei.

In şedinţa camerei comunelorŭ dela 13 Febr. a. c. Gladstone a desfăşuratŭ principiile noului bilŭ Home-rule. După acestŭ bilŭ séu proiectŭ de lege Irlanda va avé unŭ vice-rege numitŭ pe şése anĭ, va avé propriulŭ sĕu ministeriu şi propria sa dietă. Aceste se vorŭ ocupa numai cu afacerile ţĕrii, nu şi cu afacerile comune ale statului, carĭ se vorŭ conduce de către guvernulŭ centralŭ. Irlandesii însĕ vorŭ trimite unŭ numĕrŭ órecare de deputaţĭ în parlamentulŭ din Londra, carĭ vorŭ avé dreptulŭ de a vota în cestiunĭ comune ale statului.

Eată aşadér, că unŭ statŭ ca Anglia, pe care Maghiarii se laudă întotdéuna, că şi-lŭ iau ca esemplu de statŭ constituţionalŭ în adevĕratulŭ înţelesŭ alŭ cuvêntului, nu se sfiesce de a mărturisi prin graiulŭ primului sĕu ministru întâiu, că numai prin autonomiă crede a puté guverna cu succesŭ Irlanda, şi alŭ doilea, că dândŭ Irlandesilorŭ ministeriulŭ şi dieta lorŭ, ba chiar şi unŭ vice-rege, nu se teme nicĭdecum, că'şĭ va periclita unitatea şi puterea, ce o esercită în concertulŭ statelorŭ europene.

Rĕmânŭ dér în vecĭ de minciună şi de batjocură asupritorii noştri ungurĭ, carĭ dicŭ că, dându-se Ardélului autonomiă şi dieta propriă s'ar ameninţa unitatea, ba chiar şi esistenţa statului ungarŭ. Vorbe secĭ şi fără temeiu!

Gladstone e din contră de firma credinţă, că Marea Britaniă prin autonomia, ce se va concede Irlandei, va câştiga numai în puterea şi în prestigiulŭ ei şi nu va avé nicĭ cea mai mică scădere unitatea imperiului. A şi enunciatŭ ca principiu, că nimicŭ sĕ nu se facă, ce nu s'ar puté împăca cu unitatea imperiului şi érăşĭ a mai enunciatŭ unŭ mare principiu de dreptate şi de echitate, ca pretutindenĭ, pre câtŭ numai este cu putinţă, minorităţile în Irlanda sĕ fiă scutite.

Principiulŭ deplinei egale îndreptăţirĭ pe basele federaţiunei este aşadér temelia, pe care Gladstone vré sĕ aşede pentru tóte vécurile împăcarea între Anglia şi Irlanda.

Maghiarii noştri sĕ fiă consecvenţĭ şi ca unii, carĭ ţinŭ că Anglia este unŭ statŭ de modelŭ constituţionalŭ, sĕ ia esemplu şi dela regimulŭ Gladstone şi sĕ procédă ca dênsulŭ, pentru-ca sĕ rĕdice puterea şi prestigiulŭ statului ungarŭ.

Sĕ facă aşa şi sĕ nu cârtéscă cu cei dela „Nemzet“ în contra programului irlandesŭ alŭ lui Gladstone, care stă multŭ mai susŭ ca omŭ şi ca politicŭ, decâtŭ sĕ pótă fi atinsŭ de balele veninóse ale unorŭ pigmei împintenaţĭ.

Le e témă asupritorilorŭ noştri ca nu cumva ceea ce se petrece adĭ în Marea Britaniă, sĕ încurageze nisuinţele de egală îndreptăţire ale naţiunilorŭ nemaghiare.

De géba cântă ei însĕ, că aceste nisuinţe daco-române séu slave n'au rădăcină aicĭ; că Ungaria milenară ar fi unŭ statŭ unitarŭ şi altele de aceste, căcĭ adĭ scie şi celŭ din urmă locuitorŭ alŭ acestorŭ ţĕrĭ ce sĕ crédă despre aceste bêrfelĭ şoviniste maghiare.

Mai bine ar face ei sĕ cetéscă cu atenţiune vorbirea ilustrului bărbatŭ de statŭ englesŭ, care o încheiă dicêndŭ: „n'aşĭ voi bucurosŭ sĕ lasŭ moştenire ţĕrii mele certele ce au trecutŭ din generaţiune în generaţiune de şépte sute de anĭ, de aceea vĕ conjurŭ, aprópe cu limbă de mórte, *sĕ-o rupeţĭ cu trecutulŭ* şi sĕ lăsaţĭ sĕ domnéscă iubirea, concordia şi strînsa solidaritate!“

Când se vorŭ decide odată şi asupritorii noştri a-o rupe cu trecutulŭ?

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

Ali Baba şi cei patru-decĭ de hoţĭ.

(Fine).

Trecură mai multe sĕptĕmânĭ. Intr'aceea hoţii érăşĭ se'ntorcŭ odată la peşteră, pe care o ocoliseră de multŭ timpŭ. Pentru-că ei voiau sĕ trécă mirosulŭ de putregiune alŭ mortului. Spre mirarea lorŭ vĕduseră, că acesta dispăruse şi că săculeţele cu banĭ încă se împuţinaseră.

„După cum vedemŭ, dise căpitanulŭ, secretulŭ nostru nu l'a cunoscutŭ numai mortulŭ. Suntemŭ descoperiţĭ şi pierduţĭ, décă nu ne vomŭ păzi! Pe încetulŭ vomŭ pierde comorile adunate de înaintaşii noştri, ba suntemŭ ameninţaţĭ a fi şi prinşĭ. Noi trebue sĕ omorîmŭ şi pe alŭ doilea, care scie de secretulŭ nostru. Pentru-că a trebuitŭ sĕ fiă cineva, care sĕ ia pe mortŭ de aicĭ. De aceea unulŭ dintre noi, celŭ mai curagiosŭ, mai îndemênaticŭ şi întreprindĕtorŭ trebue sĕ se îmbrace ca călĕtorŭ, sĕ mérgă în oraşŭ şi sĕ cerceteze, décă nu se vorbesce despre cineva, care ar fi muritŭ deodată. In chipulŭ acesta amŭ descoperi, cine a fostŭ omulŭ, pe care noi l'amŭ omorîtŭ, după cum a meritatŭ, şi vomŭ sci şi unde locuia elŭ. Mai departe apoi vedévomŭ noi ce vomŭ face.“

In urma acésta, causa se încredinţà unui hoţŭ. Chiar a doua di hoţulŭ îşĭ schimbà hainele şi plecà la drumŭ spre cetate, unde ajunse fórte de vreme. Pe pieţă era numai o singură prăvăliă deschisă, în care şedea pe scăunenciu unŭ cârpaciu bĕtrânŭ. Hoţulŭ poftì bună dimineţa şi dise către elŭ: „Moşule, tare de diminéţă începĭ sĕ lucri. La bĕtrâneţele tale mai poţĭ vedé aşa de nópte?“

— „Orĭ cine eştĭ, rĕspunse cârpaciulŭ, fără dór şi póte nu mĕ cunoscĭ; îţĭ spunŭ, că cu tótă vrêsta mea, totŭ am ochĭ fórte bunĭ; chiar şi dĕună-dile ţi-am cusutŭ unŭ mortŭ, şi unde? — la unŭ locŭ, unde nu era mai multă lumină ca aicĭ. — „Ce spui? Unŭ mortŭ?“ strigà veselŭ hoţulŭ cugetândŭ, că acum şi-a şi ajunsŭ scopulŭ. „Unŭ mortŭ?“ póte vréi sĕ dicĭ cearşafulŭ, în care era învĕlitŭ“. — „Ba nu, eu sciu ce dicŭ“, rĕspunse păpucarulŭ. „Dér tu vréi numai sĕ mĕ ispitescĭ. Ei! n'o sĕ reuşescĭ!“

Hoţulŭ vĕdù acum cum stă tréba; puse unŭ galbenŭ în mâna păpucarului şi dise: „Nu vréu sĕ-ţĭ aflu secretulŭ; arată-mĭ numai casa unde ai cusutŭ mortulŭ!“ — „Imĭ pare rĕu“, rĕspunse păpucarulŭ, plăcerea acésta nu ţi-o potŭ face, pentru-că am fostŭ dusŭ pănă la unŭ locŭ, acolo mi-au legatŭ ochii şi m'au dusŭ într'o casă, din care am eşitŭ éră cu ochii legaţĭ.“ — „Credŭ, că celŭ puţinŭ drumulŭ îlŭ vei sci! Vino decĭ cu mine, vomŭ umbla crucişŭ curmedişŭ, cum ai umblatŭ tu atuncĭ. Şi fiindcă totŭ muncitorulŭ este vrednicŭ de plata sa, mai ţine unŭ galbenŭ!“

Bĕtrânulŭ cumpănì cei doi galbenĭ în mână şi stete pe gândurĭ. In sfêrşitŭ dise: „Nu potŭ sta bunŭ, că voiu nimeri drumulŭ. Fiindŭ însĕ că dorescĭ sĕ cercămŭ, poftesce. O sĕ mĭ dau silinţa.“

Plecară împreună. La unŭ locŭ anumitŭ dise Mustafa: „Aicĭ mi-se legară amêndoi ochii.“ — „Bine“, rĕspunse hoţulŭ, care îşĭ şi scosese batista. „Sĕ încercămŭ óre nimerimŭ şi mai departe.“ Dicêndŭ acestea, îi legà ochii şi merse mai departe, acum purtândŭ elŭ pe bĕtrânŭ, acum purtându lŭ acesta pe elŭ, pănă când Baba Mustafa dise: „Nu credŭ, că atuncĭ sĕ fi mersŭ mai departe“. — Hoţulŭ făcù iute unŭ semnŭ cu creta înaintea casei unde steteau — era în faptă casa lui Cassim—şi apoi îi luà legătórea de pe ochĭ.

Hoţulŭ îi mulţumì pentru bunavoinţă şi fără întârdiare se grăbì

CRONICA POLITICA.

— 20 Februarie.

Pe ḑi ce merge în Ungaria se desvălesce totŭ mai multŭ **lupta între guvernŭ şi clerulŭ catolicŭ** din pricina proiectelorŭ bisericescĭ ale d lui Weckerle. Ţéra întrégă e împărţită în douĕ marĭ tabere: una, care voesce sĕ introducă nouĕ reforme pe tĕrêmulŭ bisericescŭ, şi alta, care se împotrivesce din rĕsputerĭ acestorŭ reforme. Stămŭ, va sĕ ḑică, în faţa unui rĕsboiu religionarŭ ale cărui urmărĭ nu se potŭ prevedé şi care de sigurŭ nu va contribui, decâtŭ sĕ turbure pacea şi liniştea dintre popóre şi confesiunĭ. Vina cade fără îndoială asupra guvernului, care prin cele trei proiecte bisericescĭ, ce le-a luatŭ în programulŭ sĕu politicŭ, voesce sĕ ocrotéscă pe de-oparte jidovimea urgisită, ér de altă parte sĕ slăbéscă puterea morală a clerului asupra credincioşilorŭ şi sĕ introducă, prin căsĕtoria civilă, imoralitatea, necredinţa, sĕ sgudue astfelŭ fundamentulŭ, pe care suntŭ aşeḑate principiile religióse şi tradiţiunile sfinte ale bisericei. Acésta este o primejdiă mare, primejdiă, care, mai alesŭ pentru noi Românii, va avé urmărĭ nespusŭ de păgubitóre nu numai din punctŭ de vedere confesionalŭ, ci şi naţionalŭ. — Guvernulŭ unguresc simţindŭ, că autoritatea şi puterea lui nu-i chezăuşesce o învingere sigurĕ, a începutŭ sĕ pună la cale manifestaţiunĭ de aderenţă faţă cu nouĕle sale proiecte, poruncindŭ fişpanilorŭ din comitate, ca adunările comitatense sĕ se declare **p e n t r u** politica lui bisericéscă. Intr'aceea însĕ episcopii catolicĭ şi în genere clerulŭ catolicŭ încă nu stă cu mânile în sînŭ. Mulţime de episcopĭ catolicĭ au convocatŭ adunărĭ de preoţĭ în carĭ s'au declaratŭ **c o n t r a** proiectelorŭ guvernului, ér de câte-va ḑile întregŭ episcopatulŭ catolicŭ din Ungaria este întrunitŭ într'o conferenţă, ce se ţine în palatulŭ din Buda alŭ primatelui Ungariei. Conferenţa acésta s'a întrunitŭ cu scopŭ de a desbate cele trei adrese carĭ vorŭ avé sĕ se trimită Papei, monarchului şi guvernului. In cele trei şedinţe de până acum, conferenţa a stabilitŭ cuprinsulŭ memorandelorŭ, ce suntŭ a sĕ trimite Papei şi monarchului cu privire la **c ă s ĕ t o r i a c i v i l ă**. Aceste douĕ memorande combatŭ din fundamentŭ căsĕtoria civilă, ca pe una, care nu póte sĕ aducă decâtŭ neînţelegerĭ, desbinărĭ şi pagube morale în societatea omenéscă şi între cetăţenii aceleaşĭ patrii.

*

Fóia ungurécă *„Magyar Hirlap“* nr. dela 3 Martie scrie unŭ primŭ articulŭ intitulatŭ **„Luna libertăţii“**, în care se ocupă cu serbarea ḑilei de 15 Martie, adecă ḑiua când Ungurii au proclamatŭ în 1848 revoluţia. In amintitulŭ articulŭ se ḑice între altele: „Sĕ fimŭ strînşĭ unulŭ lângă altulŭ. Sĕ nu fiă nicĭ măcarŭ o comună maghiară în Ungaria, în care ḑiua de 15 Martie sĕ trécă fără a fi sĕrbătorită. Unde suntŭ şi numai 100 Maghiarĭ la unŭ locŭ, ei sĕ şĭ aducă aminte de cele trecute şi sĕ se gândéscă la cele presente: la vechii eroi şi la vitejii de aḑĭ. Cei înţelepţĭ sĕ lumineze pe cei nesciutorĭ; oratorii sĕ vorbéscă, cei credincioşĭ sĕ predice“. — Bune şi frumóse suntŭ sfaturile aceste ale foii unguresci. Sĕ nu uitămŭ însĕ, că décă ar fi vorba de-o astfelŭ de manifestaţiă naţională la noi Românii, aceeaşĭ fóiă ar striga din rĕsputerĭ după gendarmĭ şi procurorĭ. Da, fiindcă Maghiarulŭ îşĭ închipuesce libertatea ca fiind numai ungurécă, ér nu o libertate generală şi sântă pentru tóte popórele, carĭ şi-au jertfitŭ sângele şi viaţa pentru a o dobêndi. Pe când Maghiarii serbézĕ ḑiua libertăţii lorŭ negenaţĭ şi neopriţĭ de nime, pe atuncĭ ei ne oprescŭ nouĕ Româniloră orĭ ce manifestaţiune naţională. Stăpâniţĭ de-unŭ turbatŭ şovinismŭ ei ni-au opritŭ de nenumerate orĭ serbarea ḑilelorŭ epocale din viaţa nóstră naţională. Ni-au opritŭ şi ne oprescŭ cântecile şi colorile naţionale sub cuvêntŭ, că ar fi duşmane statului, ér acésta au făcut'o şi o facŭ pentru-ca cu atâtŭ mai vêrtosŭ sĕ dea dovedĭ pipăibile cum înţelegŭ ei libertatea. Dér precum ei au ḑi mare în istorta luptelorŭ lorŭ ḑiua de 15 Martie, tocmai aşa avemŭ şi noi Românii ḑiua de 3/15 Maiu. Cuvine-sĕ déră sĕ urmămŭ şi noi sfaturile foii unguresci. Fără de nicĭ o temere, cu însufleţire şi entusiasmŭ sfântŭ naţionalŭ sĕ fimŭ, în acéstă ḑi mare strînşĭ unulŭ lângă altulŭ. Sĕ nu fiă — vorba lui „Magyar Hirlap“ — nicĭ unŭ petecŭ de pămêntŭ locuitŭ de Românĭ în care ḑiua de 3(15) Maiu sĕ trécă fără a nu fi sĕrbătorită. Unde vomŭ fi chiar şi numai doi inşĭ la unŭ locŭ, sĕ ne aducemŭ aminte de cele trecute şi sĕ gândimŭ la cele presente. Cei înţelepţĭ dintre noi sĕ lumineze pe cei nesciutorĭ; sĕ ne încălḑimŭ inimile şi sĕ ne întărimŭ sufletele: sĕ serbămŭ cu vrednicià şi sfinţenià măreţa ḑi de 3 (15) Maiu...

*

Intre cele mai revoltătóre mijlóce de maghiarisare, ce le aplică guvernulŭ unguresc faţă de Românii Bănăţenĭ, este fără îndoiélă **maghiarisarea prin colonisărĭ**. Scimŭ, că Românii bănăţenĭ ţinuseră în causa acésta douĕ adunărĭ poporale însemnate, unulŭ în Lugoşŭ sub conducerea d-lui advocatŭ C. Bredicéanu, ér altulŭ în Făgetŭ sub conducerea d-lui protopopŭ Sevastianŭ Olariu. Din aceste adunărĭ se trimiseră astă tómnă douĕ deputaţiunĭ la guvernŭ, cerêndŭ, ca la împărţirea pămêntului erarialŭ, sĕ fiă şi Românii luaţĭ în sémă şi sĕ li se facă şi lorŭ parte din pămêntele statului cu preţulŭ şi pe lângă condiţiunile, în carĭ li-se face parte şi altora. Ministrulŭ de agricultură Bethlen li-a şi promisŭ atuncĭ Româniloră, că le va face dreptate, împărţindu-le şi lorŭ pămêntŭ ca şi la orĭ carĭ alte némurĭ, pentru-că şi ei suntŭ cetăţenĭ ai statului, şi ei plătescŭ dărĭ, şi ei susţinŭ armată, prin urmare şi ei au dreptŭ la bunurile statului, décă nu mai multŭ, dér celŭ puţinŭ ca orĭ carĭ alte némurĭ strĕine din ţéră. Promisiunile ministrului Bethlen însĕ au rĕmasŭ până acum vorbe góle, căcĭ guvernulŭ unguresc nu vré sĕ scie de aceea, că şi Româniloră li se cuvine drepturĭ. Elŭ scie numai sĕ despóie pe Românĭ de drepturĭ şi sĕ-i facă robĭ sĕmênţiilorŭ strĕine, dér ca sĕ le facă şi lorŭ parte la vre unŭ bine, te a feritŭ sfântulŭ.

In 25 Februarie n. c. guvernulŭ a mai trimisŭ pe capulŭ Româniloră bănăţenĭ vre o 300 de familii de veneticĭ de prin Bichişŭ-Ciaba, Mako şi alte părţĭ ale Ungariei, carĭ s'au aşeḑatŭ pe moşiile fiscului dintre Bujorŭ, Răchita şi Băseştĭ. La fiă-care familiă 'i-s'au datŭ câte 20 jugére de pămêntŭ, împreună cu casă, gradină şi locŭ de păşiune din destulŭ. Fiă care familiă este datóre pentru acésta sĕ plătéscă înainte câte 100 fl. la perceptoratŭ, ér de aci înainte câte 80 fl pe anŭ în timpŭ de 19 anĭ.

Vedĭ bine, că condiţiunile acestea suntŭ câtŭ se póte de uşóre şi mulţĭ Românĭ ar dori sĕ cumpere şi ei pămêntŭ în astfelŭ de condiţiunĭ, mai alesŭ fiind-că pămêntulŭ este tocmai lângă ei. Guvernulŭ însĕ nu vré sĕ le dea Româniloră, ci numai Ungurilorŭ şi veneticilorŭ strĕinĭ, pe carĭ îi aduce aicĭ de prin pustele Ungariei pentru ca sĕ turbure tihna şi pacea Româniloră. O mai mare nedreptate nicĭ că se póte. Cu ce dreptŭ vine guvernulŭ sĕ ia moşiile statului, la carĭ noi avemŭ dreptŭ şi carĭ suntŭ şi ale nóstre, şi sĕ le dea numai Maghiarilorŭ şi veneticilorŭ, ér pe noi sĕ ne huiduiéscă? Nu este óre acésta o despoiare de averea propriă, nu este o nedreptate strigătóre la ceriu?

*

In sĕptĕmâna acésta, Camera română s'a ocupatŭ cu desbaterea proiectului de lege privitorŭ la **îmbunĕtăţirea sorţii clerului din România.** După acestŭ proiectŭ, pentru a fi numitŭ parochŭ într'o parochiă dela oraşŭ, care nu va puté fi mai mică de 400 familii, se poftesce diploma de doctorŭ în teologiă; ér pentru a fi parochŭ la sate, se poftesce 12 anĭ de studiu. Preoţii dela oraşe (ca doctorĭ în teologiă) vorŭ primi dela statŭ celŭ puţinŭ 200 lei, adecă cam 90 fl. la lună, ér preoţii dela sate, (cu 12 anĭ de studiu) vorŭ primi 80 lei la lună. Pe lângă acésta, preoţilorŭ li se lase în folosinţă ecleşiile, séu sesiunile parochiale de până acum, ér unde nu se află ecleşii, li-se vorŭ spori lefile cu 25 lei la sută. După 10 anĭ de serviciu, léfa fiă-cărui preotŭ se sporesce cu 20%, ér după alţĭ 10 anĭ de serviciu, léfa se sporesce încă cu 20%. Mai au preoţii şi venitele după patrafirŭ, ér la casŭ décă din causă de slăbiciune n'arŭ mai puté sluji, orĭ décă au împlinitŭ anulŭ alŭ 70 lea alŭ etăţii, ei au dreptulŭ de a trage pensiă dela statŭ. — Legea acésta se va pune în aplicare la 1 Aprilie 1894.

SCIRILE ḐILEI.

— 20 Februarie.

Prelegerĭ pentru poporŭ. Ni-se scrie, că învĕţătorii românĭ dela şcóla capitală din comuna Avrigŭ au venitŭ la laudabila ideiă, ca în tóte sĕrile din Duminecĭ şi sĕrbătorĭ sĕ ţină prelegerĭ pentru poporŭ, carĭ în forma unorŭ serate literare s'au şi ţinutŭ până acum regulatŭ, începêndŭ din ḑiua Sf. Andrei, când s'a ţinutŭ prima serată festivă în amintirea fericitului metropolitŭ Andreiu Şaguna. Acéstă serată se ţinuse sub presidiulŭ d-lui protopopŭ de-acolo Ioanŭ Cândea. Au vorbitŭ: d-lŭ I. Cândea juniorŭ, proprietarŭ în Avrigŭ şi d-lŭ învĕţătorŭ Georgiu Postea, ér d-lŭ directorŭ şcolarŭ Ioachimŭ Băcilă a cântatŭ cu şcolarii mai multe poesii frumóse. Dintre prelegerile, ce s'au mai ţinutŭ de atuncĭ încóce, amintimŭ prelegerea d-lui învĕţătorŭ Ioanŭ Racota despre scăderile tutunului, d-lŭ cassarŭ comunalŭ I. Macsimŭ despre maşinele de săpatŭ şi sĕmĕnatŭ; d-nulŭ învĕţătorŭ Nechita Spêrlea despre meserii; d-lŭ I. Cândea junior despre banii cei noi; d-lŭ directorŭ şcolarŭ Băcilă despre credinţele deşerte la poporŭ etc. etc. După cum ni-se scrie, seratele acestea suntŭ de obiceiu bine cercetate din partea poporului, care pórtă multŭ interesŭ faţă de aceste prelegerĭ practice şi multŭ folositóre pentru elŭ. — Nu mai încape îndoiélă, că acestŭ esemplu alŭ bravilorŭ noştri învĕţătorĭ din Avrigŭ e câtŭ se póte de laudabilŭ şi amŭ dori din inimă, ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ fiă câtŭ mai multŭ imitatŭ din partea cărturarilorŭ noştri de prin comune.

—x—

Din Bănatŭ ni-se scrie, că la 5 (17) Februarie c. s'a întêmplatŭ alegerea de primarŭ în comuna Lunga (Constanţa, Kun Seleşŭ). Comuna acésta e locuită de Românĭ şi de Nemţĭ, dintre carĭ Românii fiindŭ în majoritate, arŭ fi doritŭ sĕ şĭ alégă primarŭ pe unŭ Românŭ. In acéstă dréptă şi românéscă dorinţă a lorŭ însĕ au fostŭ împedecaţĭ de slugarniculŭ notarŭ *Antonie Stefanoviciu*, care încă pórtă numele de Românŭ, dér n'are inimă românéscă, căcĭ în locŭ de a-i sprijini pe Românĭ ca sĕ-şĭ alégă unŭ primarŭ din sinulŭ lorŭ, după cum s'ar fi cuvenitŭ, elŭ s'a datŭ pe partea Nem-

---

în pădure, ca sĕ raporteze tovarĕşilorŭ sĕi.

Nu multŭ dup'aceea eşì Morghiana din casă, sĕ aducă ceva. Când se re'ntórse, vĕḑù semnulŭ de cretă dinaintea uşei şi se întrebà singură: „Ce sĕ'nsemneze asta? Este asta jucăriă, orĭ are cineva gândurĭ rele în contra stăpânului meu? La tótă întêmplarea este bine sĕ fiă omulŭ cu băgare de sémă.“ Ea luà numai decâtŭ o bucată de cretă şi făcù acelaşĭ semnŭ înaintea mai multorŭ case vecine. Dup'aceea întrà în casă fără sĕ spună ceva la stăpână-sa.

Intr'aceea hoţulŭ ajunse la soţii lui şi le spuse, cum a iscoditŭ casa. Căpitanulŭ îlŭ lăudà şi poruncì, ca céta întrégă sĕ-şĭ schimbe hainele, sĕ ascundă sub ele arme şi sĕ se furişeze în cetate pe cărărĭ deosebite, apoi sĕ se întêlnéscă în piaţa cea mare. Elŭ avea de gândŭ ca celŭ reîntorsŭ sĕ-i arate casa şi apoi sĕ se socotéscă, ce e de făcutŭ?

Porunca căpitanului fù împlinită. Când ajunse elŭ cu călăuzulŭ dinaintea unei case, unde făcuse semnŭ Morghiana, călăuzulŭ ḑise: Acesta e semnulŭ! Trecêndŭ însĕ ceva mai departe, ca sĕ nu dea prilegiu de bănuélă, la casa vecină vĕḑură acelaşĭ semnŭ. Atuncĭ întrebà căpitanulŭ, care din douĕ este cea adevĕrată? Călăuzulŭ era totŭ mai zăpăcitŭ, vĕḑêndŭ, că şi următórele trei case au acelaşŭ semnŭ. — „Eu am făcutŭ numai unŭ semnŭ“ ḑise elŭ, „cine a făcutŭ celelalte nu sciu. La care am făcutŭ eu semnŭ, nu potŭ gâci“

Căpitanulŭ se duse numai decâtŭ în pieţă şi însărcinà pe celŭ dintâiu dintre ómenii lui, pe care-lŭ întêlnì, sĕ spună celorlalţĭ, că li-s'a zădărnicitŭ totŭ planulŭ.

Hoţii se retraseră în pădure şi a doua-ḑi trimiseră unŭ altŭ iscoditorŭ. Cu ajutorulŭ cârpaciului, aflà şi acesta casa lui Cassim şi, la unŭ locŭ cam ascunsŭ, făcù unŭ semnŭ cu ceruză roşiă. Morghiana însĕ, care era cu multă băgare de sémă, descoperì semnulŭ şi éră le stricà planulŭ...

Acum luà însu-şĭ căpitanulŭ causa în mână. Elŭ şi fù condusŭ de papucarŭ înaintea casei lui Cassim, nu făcù însĕ nicĭ unŭ semnŭ ci, preumblându-se de câteva-orĭ pe dinaintea ei, şi-o întipărì în memoriă aşa de bine, că era peste putinţă sĕ o schimbe cu alta. Dup'aceea se reîntórse în pădure şi-şĭ făcù planulŭ. Prin supuşii sĕi cumpărà în satele vecine douĕḑecĭ de catârĭ şi patru-ḑecĭ burdufurĭ góle pentru uleu. In fiă-care burdufŭ băgà câte-unŭ hoţŭ şi-i încărcà pe măgarĭ. Cu caravana asta de măgarĭ, căpitanulŭ, străformatŭ ca negustorŭ de uleu, plecà spre cetate, unde ajunse cătră séră. Elŭ se duse dreptŭ la casa lui Cassim, în care locuia acum Ali Baba.

Ali Baba, după obiceiulŭ lui, şedea înaintea uşei sĕ respire aerŭ curatŭ. Căpitanulŭ hoţilorŭ se duse la elŭ şi-i ḑise: „Domnule! cu uleulŭ meu în burdufurĭ vinŭ fórte de departe şi nu sciu, décă voiu mai căpĕta unde va locŭ de masŭ. De m'ai primi pentru nópte în casa ta, ţi aşŭ fi fórte mulţămitorŭ“ — „Din tótă inima rĕspunse Ali Baba şi-lŭ poftì sĕ între în curte cu catârii. Aicĭ poruncì sclavilorŭ sĕi sĕ ajute străinului sĕ iée sarcinile de pe catârĭ. Şi stete şi elŭ de faţă până se isprăvì lucrulŭ acesta. Când eşì străinulŭ din grajdŭ, se uità împrejurŭ prin curte, unde s'ar puté culca. Ali Baba însĕ ḑise, că elŭ nu póte suferi ca óspele lui sĕ dórmă sub cerulŭ liberŭ şi-i dete o odaiă din casă.

Căpitanului nu-i plăcù de locŭ îngrijirea asta a lui Ali Baba. Elŭ ar fi durmitŭ bucurosŭ în curte, pentru-că atuncĭ s'ar fi pututŭ întêlni mai uşorŭ cu hoţii din burdufurĭ. Invitarea lui Ali Baba însĕ n'o putù respinge.

ţilorŭ şi a lucratŭ pentru isbênda acestora, ba încă de bieţii Românĭ, carĭ i-au datŭ lui pânea şi l'au alesŭ notarŭ prin voturile lorŭ, şi-a bătutŭ chiar jocŭ. Din asta causă poporulŭ e fórte mâhnitŭ asupra acestui slugarnicŭ notarŭ, care prin astfelŭ de purtare ticălósă s'a făcutŭ vrednicŭ de dispreţulŭ şi urgia Românilorŭ, ér nu de încrederea lorŭ. Totŭ atâtŭ de slabŭ este şi unŭ frate alŭ acestuia cu numele *George Stefanoviciu*, care funcţionéză acolo ca învĕţătorŭ. Acesta încă a votatŭ pe partea Nemţilorŭ. Ca învĕţătorŭ e leneşŭ peste mĕsură şi nu face cu copii nicĭ unŭ progresŭ. Poporulŭ l'a alesŭ ca învĕţătorŭ numai ademenitŭ de linguşirile şi promisiunile sarbede ale notarului, dér acum se vede fórte înşelatŭ şi e câtŭ se póte de nemulţămitŭ cu elŭ, deóre-ce nu stă de şcólă şi e nemernicŭ fórte. Mai marii noştri bisericescĭ ar face bine, décă şi-ar însemna numele acestui învĕţătorŭ, care mănâncă inzadarŭ pânea poporului.

—x—

Retragerea Metropolitului Primatŭ. I. P. S. S. Metropolitulŭ Primatŭ alŭ României Iosifŭ (Gheorghianŭ) manifestase deja acum câtă-va vreme M. Sale Regelui Carolŭ dorinţa de a se retrage din înalta funcţiune de capŭ alŭ Bisericei autocefale române. I. P. S. Sa îşi motivă hotărîrea sa cu aceea, că sănĕtatea sa vêrsta sa înaintată nu-i mai permite a duce sarcina grea ce i impune înalta sa posiţiune. I. P. S. Metropolitulŭ Iosifŭ a cerutŭ audienţă M. S. Regelui şi reînoindŭ arĕtările de mai înainte, I-a înmânatŭ demisiunea sa în scrisŭ rugândŭ pe Suveranŭ s'o priméscă. Vinerĭ la órele 10 a. m. I. P. S. Sa Metropolitulŭ Primatŭ a fostŭ din nou primitŭ la palatŭ. M. S. Regele, deşi cu regretŭ, s'a vĕḑutŭ nevoitŭ a primi demisiunea I. P. S. Sale pe ḑiua de 1 Aprilie.

—x—

Impĕratulŭ Germaniei în Ungaria. Fóia vieneza „*N. fr. Presse*“ scrie, că împĕratulŭ Germaniei, invitatŭ de Majestatea Sa monarchulŭ nostru, probabilŭ că va lua parte la marile manevre ce se vorŭ ţine în Septemvre a. c. După manevre împĕratulŭ german va fi óspele monarchului nostru în Gödöllö.

—x—

Convenţia comercială între România şi Elveţia. Vinerĭ s'a semnatŭ la ministerulŭ afacerilorŭ străine de cătră d-lŭ Al. *Lahovary* şi de d-lŭ I. *Staub*, consululŭ generalŭ alŭ Elveţiei în Bucurescĭ, convenţiunea comercială încheiată între România şi Elveţia. Acéstă convenţia are aceeaşi basă ca şi convenţiunile încheiate cu Anglia şi Italia.

—x—

Şedinţa publică a studenţilorŭ dela şcólele medii române din locŭ se va ţine mâne, Dumineca, în sala cea mare a gimnasiului. Inceputulŭ la 3 óre p. m. Atragemŭ atenţiunea Românilorŭ braşovenĭ asupra acestei producţiunĭ a tinerimei nóstre.

—x—

Posesorii de lucrătorĭ, carĭ în sensulŭ artic. de lege XIV din anulŭ 1891, au lucrătorĭ obligaţĭ la asigurare (inclusive cei aplicaţĭ la industriă şi comerciu) se facŭ atenţĭ, ca în propriulŭ lorŭ interesŭ sĕ nu întârḑie, ca sĕ anunţe pe aceştĭ lucrătorĭ ai lorŭ la cassa districtuală braşovénă pentru bolnavĭ (Rosenanger Nr 16), care va fi deschisă şi mâne, Dumineca, înainte de améḑĭ.

—x—

Nouă cancelariă de advocatŭ a deschisŭ în Sibiiu d-lŭ advocatŭ *Dr. Amosŭ Frâncu.*

—x—

Distincţiunĭ. Regele României a binevoitŭ a acorda ordinulŭ „Coróna României“ următórelorŭ persóne: Contra-amiralului *Corsi*, în gradulŭ de mare-ofiţerŭ; căpitanului de vasŭ *Carolŭ Marchese*, în gradulŭ de comandatorŭ; căpitanului de corvetă *Maffei di Boglio*, în gradulŭ de ofiţerŭ; d-lui *Pierni*, consulŭ alŭ României la Livorno, în gradulŭ de ofiţerŭ şi marchisului de *Landi*, vice-consululŭ României la Genua, în gradulŭ de cavalerŭ.

—x—

Nunta principelui Bulgariei. Nunta A. S. principelui Ferdinandŭ alŭ Bulgariei se va face pe la mijloculŭ lunei lui Aprilie. E mai multŭ ca sigurŭ, că nunta se va face la Sofia.

—x—

O nuntă sângerosă în Ungaria. In comuna Bertes, lângă Oradea-Mare s'a serbatŭ deunăḑĭ o nuntă ţĕrănéscă. Se cunună o fată fórte frumósă, numită Roza Ragany, cu unŭ tênĕrŭ voinicŭ din Almosd, Alexandru Bacsa. După ce s'a săvêrşitŭ cununia religiósa şi nunta, au pornitŭ spre casa miresei; lăutarii au începutŭ sĕ cânte marşulŭ lui Rakotzi. Unŭ altŭ tênĕrŭ cu numele Emeric Gordo fiindŭ cam bĕtŭ, porunci Ţiganilorŭ sĕ cânte canţoneta „Tra-ra-bum-deavŭ.“ Nuntaşulŭ Gheorghe Kiss se opuse. Gordo înfuriindu-se teribilŭ îi trase unŭ pumnŭ puternicŭ, rĕsturnându-lŭ la pămêntŭ. Atunci s'a întâmplatŭ o luptă pe viaţă şi pe mórte între nuntaşii din Almosdy şi între cei din Bertes, adecă între partisanii mirelui între ai miresei. In lupta, mirele a primitŭ două loviturĭ teribile de cuţitŭ în peptŭ; alţĭ doi ómenĭ au fostŭ rănţĭ de mórte. Numĕrulŭ tuturorŭ răniţilorŭ se urcă la 14. In timpulŭ luptei, mireasa a fugitŭ. Toţĭ nuntaşii au fostŭ duşĭ de giandarmĭ la închisóre.

—x—

Serată musicală. A IV serată cu abonamentŭ a musicei orăşenescĭ se va da mâne, în 5 Martie n., în sala hotelului „Europa“. Programa este următórea: 1) „O nópte în Carpaţĭ“, fantasiă românéscă de Bernstein. 2) „Potpourrii für lustige Leut“, de Komzak 3) „Rund um den Stefansthurm“, potpourrii de Wagner.

—x—

NECROLOG. **George Ioanides,** mare comerciantŭ în Braşovŭ, a rĕposatŭ la 2 Martie n. c. în etate de 85 anĭ. Ilŭ jălesce întristata-i soţiă Elena n. Christo, împreună cu o fiică, doi fii şi alte rudenii.

— **Ioanŭ Popescu,** notarŭ comunalŭ în Nadabŭ, a rĕposatŭ la 2 Martie n. c. în alŭ 56-lea anŭ alŭ vieţei şi alŭ 22 lea alŭ căsĕtoriei. Ilŭ jălesce întristata-i soţiă Emilia n. Mladinŭ cu fiiĭ şi fiicele sale Emilia măr. Dr. Trăilescu, Livia, Adrianŭ, Nicolau şi Corneliu, împreună cu alte numĕróse rudenii. — Fiă-le ţĕrêna uşură!

Importulŭ liberŭ alŭ grânelorŭ din România.

In şedinţa din 28 Februarie a dietei unguresci, se discută cestiunea creditului agricolŭ. Ministrulŭ preşedinte Weckerle luă cuvêntulŭ ocupându-se cu importulŭ liberŭ alŭ grânelorŭ din România. Dênsulŭ ḑise, că se impórtă multŭ grîu din România, aşa în anulŭ 1892 s'a importatŭ 1,100,000 măjĭ metrice de grîu.

Industria ungurésca de móră este unulŭ dintre factorii cei mai puternicĭ alŭ agriculturei, de aceea trebue susţinută.

Situaţiunea morarilorŭ a devenitŭ în timpulŭ din urmă mai grea; noi amŭ vĕḑutŭ, că cu făina nóstră am fostŭ scoşĭ nu numai din America, unde concuramŭ mai înainte, ci şi din Svedia Norvegia şi Anglia. Morile nóstre societare macină 14.000,000 măjĭ metrice de grîu, pe lângă aceea se importéză din strĕinătate 1 milionŭ de măjĭ metrice.

Preţurile cerealelorŭ nóstre suntŭ din ce în ce mai marĭ în raportŭ cu cele din strĕinătate, deórece avemŭ o industriă de móră multŭ mai însemnată.

Ministrulŭ preşedinte vorbi apoi despre sumele, carĭ se dau pentru progresarea agriculturei. Aşa în comitatele din nordulŭ Ungariei s'au datŭ în anulŭ acesta sume de banĭ pentru scopulŭ agriculturei. Ca cheltuelĭ nepreliminate suntŭ a se primi şi acele pentru cumpĕrarea viţei de vie. Acésta sumă este de o jumătate de milionŭ, fără ca noi sĕ ne fi luatŭ împuternicirea dela legislativă pentru aplicarea acesteia.

Ministrulŭ în fine recomandă bugetulŭ pentru a fi primitŭ.

După dênsulŭ luă cuvêntulŭ Bela Bernáth, care polemisă cu ministrulŭ-presedinte.

Molnar ḑise, că elŭ ca posesorŭ de móră, nu e în contra industriei de móră. Afluenţa grâului românescŭ provócă în Ungaria preţurĭ ieftine.

Ministrulŭ-preşedinte Weckerle: Din contră, urcă prieţurile.

Molnar n'are nimicŭ în contra măcinărei graului românescŭ, nicĭ în contra acestui productŭ de móră, dér acésta nu se póte controla. Acelŭ grîu, în locŭ sĕ mérgă în străinătate, póte fi aicĭ la noi şi în Austria mai bine preţuitŭ. Décă cumpĕrarea grâului românescŭ n'ar oferi atâtea avantagii morilorŭ ungurescĭ, atuncĭ căutarea grâului unguresců ar fi mai mare şi pentru acésta ar fi şi preţurile mai marĭ.

Morile corĕspundŭ intereselorŭ agriculturei unguresci numai până când macină cereale din Ungaria.

După aceea urmă votarea.

Ultime scirĭ.

Adunarea publică conchemată pe ḑiua de 19 Febr. st. c. în Sibiiu, în causa proiectelorŭ de lege religionare s'a ţinutŭ la óra fixată. După unŭ raportŭ ce l'amŭ primitŭ numai la încheierea numĕrului de aḑĭ, adunarea a fostŭ presidată de d-nii protopĭ Papiu şi Russu, notarĭ au fostŭ Dr. I. Grecu şi Dr. Amos Frâncu. Au vorbitŭ d-nii I. Papiu, Comşa, Z. Boiu, I. Cloaje, I. Moldovanŭ şi apoi s'a votatŭ unanimŭ o resoluţiune prin care se protestéză în contra proiectatei căsĕtorii civile şi a matriculelorŭ civile. S'a propusŭ apoi şi s'a hotărîtŭ a se adresa Maj. Sale Monarchului o telegramă, prin care „sĕ se accentueze lealitatea şi supunerea celorŭ întrunitĭ la adunare“. Acéstă hotărîre s'a luatŭ pe deasupra, nefiindŭ prevĕḑută în programa adunării.

Literatură.

„**Deşteptarea**“ este numele unei nouĕ gazete pentru poporŭ ce apare, dela începutulŭ acestui anŭ în Cernăuţĭ (Bucovina) la 1 şi 15 a fiă-cărei lunĭ. Costă pe anŭ 2 fl.; pe $1/2$ anŭ 1 fl. — Amŭ primitŭ până acum patru numere din acéstă gazetă, care e scrisă într'unŭ limbagiu poporalŭ fórte plăcutŭ, e bine redigeatŭ, ţine sémă mai alesŭ de trebuinţele casnice ale poporului nostru bucovineanŭ, pentru care aduce feliu de feliu de scrierĭ şi povăţuirĭ higienice, economice, juridsce, etc. etc., — tóte de mare folosŭ şi fórte uşorŭ scrise. Editorŭ şi administratorŭ alŭ acestei gazete este d-lŭ *Dimitrie Bucevschi*, care continuândŭ a eda acéstă fóiă în modulŭ cum a edat'o dela anulŭ nou încóce, va aduce de sigurŭ, marĭ servicii poporului românŭ din Bucovina. 'I dorimŭ succesŭ.

*

A apărutŭ:

„**Noulŭ atacŭ asupra şcólelorŭ nóstre,=politică maghiară de instrucţiune.**“ (Reproducere după „Telegraful Românŭ“). Sibiiu, Tipografiia archidiecesană, 1893. — Formatŭ micŭ de 87 pag. Preţulŭ 25 cr.

*

In tipografia diecesană din Aradŭ a apărutŭ: **Legea de pensiune învĕţătorésca**, tradusă şi esplicată de *Blasiu Codrenŭ*, învĕţătorŭ românŭ în Sân-Nicolau-micŭ (Kis-Szt. Miklos, p. u. Uj-Aradŭ). Formatŭ micŭ de 151 pag. Preţulŭ 1 fl. 5 cr. trimisŭ francatŭ. Cuprinsulŭ: Legea din an. 1875 legea din 1891; Regulamente, instrucţiunĭ şi ordinaţiunĭ ministerialĭ.

După ce au mâncatŭ amêndoi împreună, căpitanulŭ se duse în odaia lui, ér Ali Baba poruncì sclavei sale Morghiana, ca pe a doua ḑi sĕ pună la îndemână cearcéfurile pentru baiă, fiindcă doria sĕ se scalde, ér la reîntórcere sĕ fiă gata o supă bună de carne.

După ce a poruncitŭ acestea, s'a culcatŭ. Morghiana însĕ se apucà de lucru. Pe când aşeḑa cearşafurile, de-odată i-se stînge lampa. Din întêmplare în tótă casa nu se mai găsea uleu. Atuncĭ îi venì în minte, că póte scóte niţelŭ uleu şi din burdufurile străinului şi cu lampa stînsă trecù prin curte cătră grajdŭ. Când deschise uşa, hoţii ascunşĭ în burdufurĭ gândeau, că e căpitanulŭ şi când ea puse mâna pe celŭ dintâiu burdufŭ, hoţulŭ din elŭ întrebà: „e vremea?“ Morghiana se spărià, dér fiindcă era fată cuminte, se reculese îndată şi rĕspunse încetŭ: „încă nu, dér îndată!“

Se duse la alŭ doilea burdufŭ; aicĭ auḑì aceleaşĭ vorbe, şi totŭ astfeliu până la celŭ din urmă, în care era uleu într'adevĕrŭ. Fata umplù lampa şi se duse în casă. Aicĭ trezì pe sclavŭ şi-i ḑise sĕ umple o căldare mare cu uleu din burdufŭ. Sub căldare apoi aprinse unŭ focŭ straşnicŭ. Când ferbea căldarea, ḑise sclavului sĕ-i ajute a-o duce în grajdŭ. Aicĭ turnà pe gaura, ce-o lăsaseră hoţii pentru rĕsuflare, în fiă-care burdufŭ, atâta uleu ferbinte, câtŭ era de lipsă ca sĕ înăduşe şi sĕ omóre pe hoţĭ.

Morghiana se reîntórse în bucătăriă şi aştepta sĕ véḑă, ce se întêmplă. Nu trecù multŭ şi căpitanulŭ începù sĕ arunce petricele micĭ în curte. Acesta era semnulŭ, ca hoţii sĕ taie burdufurile şi sĕ ése afară. Fiindŭ însĕ că nu se mişca nimenĭ, spăriatŭ se duse singurŭ în curte. Puţinŭ după aceea Morghiana îlŭ vĕḑù fugindŭ în ruptulŭ capului din grajdŭ şi după aceea sărindŭ peste zîdŭ afară din grădină. Sclava, liniştită, că a scăpatŭ pe domnulŭ sĕu şi familia lui de perire sigură se culcà şi ea.

A doua ḑi, când se întórse Ali Baba dela baiă, Morghiana, liniştită, îi aduse supa de carne, fără sĕ ḑică ceva. Numai când stăpânulŭ ei se mirà, că óspele lui, neguţătorulŭ străinŭ, încă nu s'a dusŭ în piéţă, îi descoperì cele întêmplate peste nópte.

Ali Baba se mirà de înţelepciunea fetei şi ḑise: „Morghiană, totdéuna mi-ai servitŭ cu credinţă. Astăḑĭ am sĕ-ţĭ mulţumescŭ chiar viéţa mea. Iţĭ dăruescŭ libertatea. Mai târḑiu însĕ te voiu şi rĕsplăti. De-ocamdată trebue sĕ ne scăpămŭ de cadavrele mişeilorŭ acestora, fără ca sĕ afle lumea ceva despre ei.“

Au săpatŭ în grădină o grópă largă şi adêncă, în care Ali Baba cu ajutorulŭ Morghianei şi alŭ sclavului, îngropară şi astupară pe toţĭ hoţii ucişĭ, împreună cu burdufurile.

Intr'aceea căpitanulŭ hoţilorŭ, aprinsŭ de mănià, şedea în peştera cu comorile şi cocea planurĭ de rĕsbunare.

Câte-va ḑile mai târḑiu éră sosì în cetate unŭ nou neguţătorŭ cu fórte multe covóră preţióse de Persia. Elŭ închirià numai decâtŭ o prăvăliă în piéţă şi după-ce aşeḑà marfa în ea, începù a cerceta pe neguţătorii vecinĭ. Intre aceştia era şi feciorulŭ lui Ali Baba, care ţinea prăvălia unchiului sĕu Cassim. Neguţătorulŭ străin era unŭ omŭ fórte umblatŭ în lume şi scia povesti multe. Fiindcă feciorulŭ lui Ali Baba era omŭ deşteptŭ, legà îndată prieteniă cu Hussein — aşa se numea străinulŭ, — creḑêndŭ, că va afla dela elŭ lucrurĭ, carĭ îi vorŭ fi folositóre în călĕtoriile lui următóre. Se părea, că şi lui Hussein îi plăcea de tînĕrŭ, pentru-că îlŭ invità mai desŭ la masă.

Feciorulŭ lui Ali Baba n'a vrutŭ sĕ rĕmână datorŭ străinului

Arta de a trăi.

După *Stugau*, de *Camilŭ B...*

Pasiunile.

(Fine.)

O pasiune, care e comună tuturorŭ sexurilorŭ, care se nasce cu ele, le petrece pe tóte căile rĕtăcitóre ale vieţei şi le părăsesce numai la mórte, e *amorulŭ propriu* şi fiica acestuia, *vanitatea.* Amêndouĕ suntŭ parasiţĭ de primulŭ rangŭ. Décă le alungĭ prin uşă, ele érăşĭ reîntórnă pe feréstră. Unii credŭ, că au învinsŭ vanitatea, şi fără sĕ o scie, e închipuitŭ celŭ puţinŭ pe aceea, că nu e vanŭ. Fiă-care omŭ însĕ e vanŭ. unulŭ în modŭ naivŭ şi fără reservă, celalaltŭ în modŭ mascatŭ sub larva modestiei.

Când vanitatea devine activă, atuncĭ ea se manifestă la bărbatŭ ca *ambiţiune,* la femeiă ca *conchetăriă.* Bărbatulŭ voiesce sĕ fiă onoratŭ şi stimatŭ, femeia voiesce sĕ placă. Amêndoi, ambiţiosulŭ şi femeia cochetă, au o însuşire comună, voindŭ sĕ cuceréscă, sĕ domineze. Unulŭ prin talentele, forţa, curagiulŭ sĕu, séu prin astuţiă şi falsitate; cealaltă prin frumseţă şi graţiositate.

Esistă şi femei ambiţióse şi bărbaţĭ cocheţĭ; şi unii şi alţii, din fericire, suntŭ esceptiunĭ. Unŭ bărbatŭ cochetŭ merită *dispreţŭ,* o femeiă ambiţiósă, nu e *amabilă.* De regulă unŭ bărbatŭ cochetŭ e efemeiatŭ, ér o femeiă ambiţiósă e femeiă-bărbatŭ: una mai *nefirescă* şi *desgustătorŭ* ca cealaltă.

Pasiunea cea mai perfidă şi mai puţinŭ cunoscută din tóte, e *trândăvia.* La prima vedere s'ar păré, că n'ar puté fi pusă într'unŭ rêndŭ cu celelalte surorĭ ale ei, pentru-că ea nu e o mişcare sufletéscă, ci tocmai negaţiunea afectului, şi totuşĭ esaminată în fondŭ, ea posede tóte calităţile pasiunei şi încă pe cele mai rele. Ea ne cuprinde pe nesimţite, ca nisce frigurĭ consumătóre. Ea subjugă sentimentele, interesele şi chiar petrecerile nóstre. Ea se atêrnă, ca o greutate de plumbŭ, de decisiunile şi faptele nóstre.

In mocirla ei infectă se înăduşescŭ şi înécă virtuţile, ca şi viţiurile nóstre. Ea e cu atâtŭ mai periculósă, că prea adesea se învĕlesce cu aparenţa ipocrită a virtuţii. Credemŭ a fi învinsŭ viţiulŭ şi n'amŭ făcutŭ alta, decâtŭ am schimbatŭ *unŭ* viţiu cu altulŭ şi mai ruşinătorŭ.

Adesea nu virtutea nóstră a învinsŭ d. e. ambiţiunea nóstră, ci lenea. Am încetatŭ sĕ aspirămŭ, pentru-că aspiraţiunea reclamă activitate şi activitatea e incomodă. Cu acésta se întêmplă ca cu timiditatea şi slăbiciunea de caracterŭ, care pe mulţĭ îi ţine pe calea dreptului şi onestităţii, în timpŭ ce elŭ îşĭ închipuesce şi vré a face sĕ se crédă, că acésta a făcut'o virtutea lui. Câte unulŭ se laudă cu puritatea şi corectitatea purtărilorŭ sale morale, deşi singurulŭ meritŭ alŭ acestora e impotenţa lui! Cum îşĭ laudă iubirea sa de pace unŭ altulŭ, care e prea laşŭ şi slabŭ, ca sĕ aibă o părere a sa proprie şi e prea laşŭ şi leneşŭ pentru de a-şĭ apĕra dreptulŭ sĕu cu bărbăţiă.

Lenea nu e numai mama tuturorŭ viţiurilorŭ, ci şi piedeca tuturorŭ virtuţilorŭ, scurtŭ: lenea are o putere aşa de corumpătóre, încâtŭ mai nainte de tóte orĭ-ce omŭ cum se cade, ar trebui sĕ-i declare rĕsboiu până la cuţite!

Tóte afectele şi pasiunile se potŭ împărţi în două grupe marĭ: în de aceiea, carĭ ne înalţă sufletulŭ, şi în de acelea, care-lŭ înjosescŭ. De cele dintâiu aparţinŭ: bucuria, speranţa, admiraţiunea ş. a.; de cele din urmă: spaima, frica, îngrozirea, ruşinea, părerea de rĕu, invidia ş. a.

Unele pasiunĭ suntŭ, după înpragiurărĭ, în parte înălţătóre, în parte deprimătóre. Aşa suntŭ d. e. amorŭ nefericitŭ, ambiţiune satisfăcută, vanitate măgulită înălţătóre, amorŭ nefericitŭ, ambiţiune neîmpăcată, vanitate ofensată deprimătóre pentru sufletulŭ nostru.

Cele mai marĭ piedecĭ ale seninătăţii sufletului nostru suntŭ pasiunile deprimătóre. Viţiurile suntŭ pasiunĭ demoralisătóre.

Nu încape îndoiélă, că atâtŭ morala, câtŭ şi consideraţiunĭ pentru viéţa nóstră internă, prin urmare pentru fericirea nóstră, ne impune cu datorinţă nedispensabilă combaterea viţiurilorŭ nóstre. Dér cum e a sĕ face acésta?

Rousseau ḑice prea adevĕratŭ: *„E vina nóstră propriă, décă virtutea ne costă aşa de multŭ şi décă amŭ vré sĕ fimŭ totdéuna cu minte, rare-orĭ amŭ avé lipsă sĕ fimŭ virtuoşĭ. Insĕ aplecărĭ lesne de învinsŭ, ne răpescŭ fără resistenţă; cedămŭ unorŭ tentative uşóre, a cărorŭ periculositate o despreţuimŭ. Pe nesimţite ajungemŭ în situaţiunĭ periculóse, de carĭ ne-amŭ fi pututŭ lesne apĕra, din carĭ însĕ nu ne mai putemŭ scăpa fără silinţe eroice, carĭ ne înspăimêntă, şi în fine cădemŭ în abisŭ, ḑicêndŭ lui Dumneḑeu: pentru ce m'ai făcutŭ aşa slabŭ? Dér în contra voinţei nóstre, elŭ rĕspunde consciinţei nóstre: te-am făcutŭ prea slabŭ, ca sĕ eşĭ din prăpastiă, dér te-am făcutŭ destulŭ de tare, ca sĕ nu caḑĭ în ea.“*

De aci resultă regula, *de a suprima mişcarea pĕcătósă deja în momentulŭ nascerei sale.*

Am amintitŭ deja, că orĭ-ce faptă pĕcătósă se comite mai întâiu în închipuire şi apoi în realitate. Se recere o neînsemnată încordare a forţei morale, pentru de-a suprima o închipuire pĕcătósă, îndată ce ea apare în sufletŭ. E de lipsă a-şĭ îndrepta atenţiunea cu grăbire spre alte lucrurĭ. Décă cererea se deşteptă odată prin joculŭ cu închipuirea, atuncĭ firesce, că e greu a lăsa pĕcatulŭ necomisŭ. Cei mai mulţĭ ómenĭ, chiar şi de aceia, carĭ au bunăvoinţa de a-şĭ stăpâni înclinărĭ pĕcătóse, greşescŭ în aceea că consideră pericolulŭ de neînsemnatŭ la prima deşteptare a închipuirei. Se pare, că nu merită ostenélă a se opune tentativei, ce le apare slabă. Dér pe neaşteptate se aprinde cererea din închipuire şi mai înainte de a-se reculege la oposiţiune contra tentaţiunei, pĕcatulŭ e deja consumatŭ.

Pentru de a ţiné la distanţă respectabilă chiar şi *închipuirile,* e a se evita cu cea mai mare îngrijire: *ocasiunea.* *„Eroulŭ luptei şi eroulŭ virtuţii“,* ḑice *Shaftesbury, „au la disposiţiunea lorŭ două felurĭ de mijlóce şi drumurĭ spre victoriă; unulŭ nu póte sĕ bată pe inimiculŭ sĕu, când nu-lŭ caută, celalaltŭ décă nu fuge de elŭ.“*

Ceea ce face tentaţiunea atâtŭ de periculósă şi virtutea atâtŭ de dificilă, e că nu suntemŭ totdéuna egalŭ de tarĭ şi nu totdéuna bine dispuşĭ pentru a face bine. Suntŭ momente, în carĭ ne simţimŭ destulŭ de tarĭ, pentru de-a resista orĭ cărei tentative, în care chiar décă ispita s'ar şi apropia de noi, ar fi respinsă de virtutea nóstră, întocmai cum valulŭ înfuriatŭ se resfrânge de stânca colţurósă.

Suntŭ érăşĭ alte momente, în carĭ, în urma unorŭ disposiţiunĭ fisice séu procese psihice, ne simţimŭ mai puţinŭ tarĭ. De aci vine, că odată resistămŭ tentaţiunei şi de altă-dată sucumbămŭ. Dér e consultŭ a nu se încrede nicĭ-odată prea multŭ în tăria sa. Virtutea omenéscă e unŭ lucru atâtŭ de nesigurŭ, inima are capricii atâtŭ de nemĕsurate încâtŭ nu i-se póte încrede cineva necondiţionatŭ, nicĭ chiar în momentele ei de celŭ mai frumosŭ avêntŭ.

De aceea prudenţa ne consiliază, ca îndată ce tentaţiunea se apropie, fiă în formă de accidente esterne, fiă prin reflectărĭ seducĕtóre, carĭ aparŭ adesea în sufletulŭ nostru pe neaşteptate, séu ca consecenţe a unorŭ asociaţiunĭ de idei, sĕ ne transpunemŭ imediatŭ în *impossibilitatea* de a ceda tentaţiunei.

Acésta o putemŭ ajunge mai bine, décă căutămŭ societatea astorfeliu de persóne, a cărorŭ stimă şi iubire nu ne e indiferentă. In totŭ casulŭ trebue sĕ eşimŭ prin o resoluţiune firmă din singurătate şi sĕ părăsimŭ societatea de persóne, care ar puté deveni periculósă pentru virtutea nóstră. Fiă-care învingere singuratică, câştigată asupra ispitei, ne înlesnesce învingerile viitóre. Fiindcă viţiurile suntŭ ca animalele sĕlbatice, carĭ devinŭ atâtŭ mai rêvnitóre şi mai cutezătóre, cu câtŭ prin satisfacere le dai mai multŭ nutremêntŭ. Foculŭ însĕ se stinge, décă nu-i mai dai nutremêntŭ. Celŭ ce a încercatŭ a se lăsa de unŭ viţiu, séu şi numai de unŭ învĕţŭ rĕu, va fi esperiatŭ că numai la începutŭ îi vine greu a resista tentaţiunei. Décă ne dovedimŭ firmĭ, atuncĭ învĕţulŭ adórme, şi pentru noi nu mai esistă tentativă.

Cu câtŭ reuşimŭ a ne predomina pasiunile, cu atâtŭ mai veselă ni-se preface viéţa. Şi décă amŭ ajunsŭ aşa departe, ca sĕ putemŭ părăsi marea largă a pasiunilorŭ şi a întra în curentulŭ liberŭ de furtune alŭ unei contemplărĭ liniştite, vomŭ ajunge la convingerea, că *„fericirea e pacea“* adecă liniştea sufletului.

ECONOMIA.

Cultivarea pomilorŭ în anulŭ întâiu.

a) *primăvéra şi véra primă.*

Iubite cetitorule! Décă astă tómnă ţi-ai sĕmĕnatŭ sĕmênţa de pomĭ, orĭ décă-i sĕmêna-o în astă primăvéră, fi cu luare aminte, că îndată după ce dă o ploiţă, se ivescŭ icĭ colea petri; acelea trebue deläturate. Er când începŭ a eşi pomii, pentru câtŭ bine-i în lume sĕ nu suferĭ găinĭ orĭ alte galiţe printre ei, că suntŭ atâtŭ de frageţĭ, încâtŭ pe care l'ar călca, s'ar şi rupe şi se uscă numai decâtŭ. Asemenea le place bine găinilorŭ a-i rîcăi şi smulge, prin ce ér se uscă numai decâtŭ.

Dér de-odată cu pomişorii, ba şi mai curêndŭ, esŭ buruenele, că lorŭ li-e mamă pămêntulŭ, ele esŭ şi nesĕmânate. De cumva esŭ mai de timpuriu decâtŭ pomii, cu o mare băgare de sémă le putemŭ smulge, că scim de pe beţigaşele împlântate din tómnă, carĭ ne suntŭ şănţurelele cu sĕmênţa. Totuşĭ mai bine e a-le da pace până rĕsarŭ pomişorii şi crescŭ de au 6 frunḑe; atuncĭ suntŭ deja tărişorĭ şi nu i putemŭ aşa uşorŭ vătăma, se şi ţinŭ atuncĭ tare în pămêntŭ. Dér plivirea sĕ se întêmple totŭ déuna după plóiă, orĭ de vedemŭ că-i secetă şi buruienele înăduşescŭ pomişorii, atuncĭ ne punemŭ şi udămŭ straturile bine de séra, ér diminéţa le plivimŭ frumosŭ sĕ nu rĕmână nicĭ o buruiană. Sĕ băgămŭ însĕ de sémă la orĭ ce plivire, că decâtŭ sĕ rupemŭ buruiana mai bine sĕ lăsămŭ neplivitŭ, cá buruiana ruptă priesce mai bine, după rupere decâtŭ cum fŭ ea întâiaşĭdată. După plivire e bine sĕ săpămŭ printre pomişorĭ cu o sapă mică. Eu făcusemŭ pentru acelŭ scopŭ elevilorŭ mei cuţitaşe de lemnŭ, din câte o osciă, şi cu acele săpămŭ printre pomişorĭ; dér apoi şi erau săpaţĭ, n'ai fi vĕḑutŭ unulŭ vĕtămatŭ, pentru multŭ bine, că

şi într'o ḑi preumblându se amêndoi pe stradele cetăţii, întocmì lucrulŭ de aşa, că trecură pe dinaintea casei tătâne-sĕu, unde îlŭ poftì puţinŭ înlăuntru.

Străinulŭ nu primì îndată, pe urmă totuşĭ întrà Morghiana fŭ însărcinată sĕ gătéscă de cină. Când aduse ea mâncarea, aruncà odată privirea în faţa óspelui. Ei 'i se părù, că recunósce trăsăturile acestuia şi numai decâtŭ îşĭ făcù unŭ planŭ.

Pe timpulŭ cinei ea era cu mare băgare de sémă asupra străinului şi vĕḑù, că acesta umplea desŭ paharele lui Ali Baba şi a fiiului sĕu, prefăcêndu-se, că bea şi elŭ. „Blăstĕmatulŭ acesta vrea sĕ ucidă pe stăpânulŭ meu, dér nu o sĕ reuşéscă,“ ḑise ea. Eşindŭ afară, ḑise cătră sclavŭ, ia-ţĭ doba cu zurgălae sĕ mergemŭ înlăuntru şi sĕ jucămŭ înaintea óspelui jocurile, carĭ le jucămŭ noi câte-odată. Morghiana îmbrăcà o haină de dansŭ pompósă, cu unŭ brâu cusutŭ cu argintŭ, de care atêrna unŭ pumnalŭ micŭ de argintŭ, Abdallah îşĭ luà doba şi făcêndŭ închinăciunĭ întrară amêndoi în odae. Fata începù a juca în tactŭ după musica lui Abdallah, cu atâta dibăciă, încâtŭ toţĭ trei bărbaţii priveau la ea cu atenţiune.

Sfêrşindu-se joculŭ, ea apucà o farfuriă de argintŭ şi, după obiceiulŭ ţĕrii, adunà darurĭ dela privitorĭ. Ali Baba şi feciorulŭ lui deteră amêndoi câte-unŭ galbenŭ. Acum se apropià ea de străinŭ şi pe când acesta îşĭ scotea punga, de-odată îlŭ străpunse cu pumnalulŭ în inimă. Ali Baba şi fiulŭ sĕu săriră spăriaţĭ în susŭ, Morghiana însĕ rupse haina lui Hussein şi scóse de sub ea o armă ascunsă. „Privesce mai de aprópe pe omulŭ acesta, o! stăpânulŭ meu şi vei recunósce în elŭ pe neguţătorulŭ de uleu şi pe căpitanulŭ hoţilorŭ, care umblà sĕ-ţĭ ia viéţa!“

„Morghiana, astăḑĭ îmĭ scăpaşĭ a doua-óră viéţa“, ḑise Ali Baba. „Intâia-dată ţi-am dăruitŭ libertatea, acum te facŭ nora mea.“

Căpitanulŭ hoţilorŭ fŭ aşeḑatŭ lângă tovareşii sĕi. De aicĭ înainte Ali Baba era fórte precautŭ. Numai după mai multe lunĭ avù curagiulŭ sĕ mai cerceteze odată peştera. Aicĭ nicĭ o urmă de piciorŭ de omŭ, nicĭ unŭ semnŭ, că dóră ar fi umblatŭ cineva pe acolo. Dintr'asta conchise, că tótă ceata hoţilorŭ este stirpită, şi că numai elŭ cunósce secretulŭ.

Elŭ păstrà secretulŭ cu credinţă şi nu-lŭ împărtăşì decâtŭ fiiului sĕu. Amêndoi folosiră comorile cu înţelepciune şi încă multe sute de anĭ dup'aceea, urmaşii lui Ali Baba steteau în mare véḑă şi ocupau deregĕtorii înalte în cetatea aceea. Acum s'a stînsŭ familia şi a rĕmasŭ numai istoria ei.

Din „Poveştĭ“ alese, de *„Moşulu“.*

Poesii poporale.

Culese din poporŭ.

Frunḑă verde doi bojorĭ
N'ascultaţĭ voinicĭ feciorĭ,
La povestea fetelorŭ,
Cá li-i mintea sburătóre,
Ca şi vara merele:
Păn' merele-sŭ micuţele
Stau în créngă frumuşele,
Er décă îmbĕtrânescŭ
Pică josŭ şi se pălescŭ
La nimeni nu-i trĕbuescŭ.

*

Colo'n vale la isvorŭ
Spală mâudra grâşorŭ
C'o cunoscŭ pe urâuşiorŭ,
Că e brâulŭ roşiorŭ
Cu pólele de fuiorŭ
Sufulcate pe-unŭ piciorŭ
Cum 'i place la feciorŭ.

*

Frunḑă verde 'n crângŭ uscatŭ
Când la lucru am plecatŭ
Mândră vorbă ţi-amŭ lăsatŭ
Sĕ nu grăbescĭ la măritatŭ
Ca flórea la scuturatŭ;
Că flórea mai înflóre-odată

erau straturile împărțite, între elevii clasei superióre, la fiă-care câte-unŭ stratŭ. La acestŭ lucru luau parte și fetele, ca și feciorii.

In véra dintâiu déră, tótă cultivarea pomișorilorŭ constă din plivire și săpare, și de cumva-i secetă prea mare — din udare. Câte unŭ pomișorŭ — cu deosebire merii — îndată ce i de unŭ latŭ de mână de înaltŭ, aruncă crenguțe; acele le putemŭ tăia fără cruțare.

b) *tómna primă.*

Când prindŭ frundele a'ngălbini și a cădé, vedemŭ, că se apropiă tómna și după ea iérna. Pomii însĕ nu-i ertatŭ sĕ ni-i afle înglodațĭ în buruene. Acum se și plivescŭ multŭ mai ușorŭ, că după o brumă, cele mai multe buruene se dăbĕlăséză și ușorŭ se smulgŭ, singurŭ nalba-i, care ne dă mai multŭ de lucru tómna, ca și primăvéra pirulŭ. Altcum colea în Septemvre séu Octomvre, când se începŭ prelegerile, cei mai mulțĭ învĕțătorĭ îșĭ află pomăriile pline de buruene, că peste véră mai mergŭ și ei: mai pe la casele părintescĭ, mai în escursiunĭ etc. Destulŭ, că tómna cei mai mulțĭ învĕțătorĭ îșĭ află pomăriile pline de buruene, de nu mai scii ce alege. Așa o pățiamŭ și eu. Atuncĭ apoi în primele dile de învĕțămêntŭ, câtŭ ținŭ înscrierile, încetulŭ cu încetulŭ trebue mai întâiu sĕ-șĭ plivéscă pomăria. Dér atuncĭ lobodele suntŭ atâtŭ de puternice, de trebue tăiate cu bricégulŭ orĭ cu secerea, că de-i da a-le smulge, tragĭ cu o labodă câțĭva pomișorĭ. Pățit'am și deaceste!

Ne punemŭ dér mai întâiu și tăiemŭ buruenele de printre pomĭ cu băgare de sémă, ca sĕ nu-i tăiemŭ și pe ei, apoi încetŭ cu încetulŭ smulgemŭ și rĕdĕcinele, carĭ le putemŭ, că tóte nu le putemŭ până nu le bate bruma de câteva orĭ. Dér de lipsă este totușĭ sĕ-i curățimŭ măcarŭ de buruene, décă nu și de rădĕcinelele lorŭ. Astfelŭ se desvóltă și întărescŭ binișorŭ, până încétă circulațiunea sucului. După ce amŭ plivitŭ bine printre pomișorĭ, apoi ne punemŭ și săpămŭ printre ei frumosŭ și le dămŭ așa pace până colo târdiu tómna, când se apropiă înghețulŭ. In timpulŭ acesta ne punemŭ și rigolămŭ loculŭ unde i-omŭ muta și rări. Cum se rigoléză, amŭ vĕdutŭ; sĕ vedemŭ acumŭ cum se rĕsădescŭ?

Am disŭ, că trebue sĕ pregătimŭ locŭ pentru ei, și adecă celŭ puținŭ de patru-orĭ mai mare, decâtŭ fù cela, în care i-amŭ sĕmĕnatŭ. Loculŭ acesta îlŭ rigolămŭ și greblămŭ, apoi îlŭ împărțimŭ în straturĭ, de câte unŭ metru de late și de-alungulŭ stratului, pe lângă sfóra de grădinăritŭ, tragemŭ cu o bâtă orĭ cu o sapă mică linii drepte, 2—3 pe unŭ stratŭ. Eu trăgeamŭ trei linii, ca sĕ cruțŭ loculŭ. Apoi, de e tómna bună, fără ploi, ne punemŭ colea lângă postulŭ Crăciunului și scótemŭ pomișorii toțĭ frumosŭ, merii, perii, gutuii, prunii, cireșii, vișinii, și nucii. Ca sĕ-i putemŭ scóte bine, facemŭ așa, că vîrîmŭ hîrlețulŭ afundŭ sub rĕdĕcinile lorŭ, apoi cu mâna prindemŭ câte 4—6 pomișorĭ, câțĭ suntŭ adecă lângă olaltă, și-i tragemŭ afară. (Piersecii când îi scótemŭ, îi și punemŭ la loculŭ unde au de a produce-)

După ce i-amŭ scosŭ, îi curățimŭ de rădĕcinile, carĭ din întêmplare s'au sdrucitŭ, orĭ că dóră suntŭ prea lungĭ, cum se întêmplă la perĭ și nucĭ. Dér nu scótemŭ mai multŭ, decâtŭ câte unŭ șirŭ odată, și apoi îi și rĕsădimŭ în straturile cele rigolate, dér cum? Etă cum:

Straturile ne suntŭ liniate dealungulŭ. Pe liniile acele, totŭ la depărtare de o palmă, facemŭ câte-o grópă cu unŭ pociumbŭ anume făcutŭ de o jumĕtate metru de lungŭ și grosŭ cam ca o códă de sapă.

Pociumbașulŭ acela îlŭ împlântămŭ frumosŭ în pămêntŭ, cam atâtŭ de adêncŭ, câtŭ chibzuimŭ, că-i de lungă rădĕcina pomișorului. Când scótemŭ pociumbulŭ din pămêntŭ, numai decâtŭ înplântămŭ pomișorulŭ cu rĕdăcinuța și astupămŭ gaura cu pămêntŭ, pe care lŭ apăsămŭ nițelŭ pe lângă pomișorŭ. Așa urmămŭ cu toțĭ, totŭ la depărtare de o palmă de olaltă. Și merge fórte repede. Eu făceamŭ așa, că io făceamŭ gropițele, unŭ elevŭ purta pomișorii în brațe, altŭ elevŭ totŭ lua câte-unŭ pomișorŭ și-lŭ punea. Și în scurtă vreme toțĭ pomișorii erau pușĭ. Apoi, fiindŭ pămêntulŭ afênatŭ, urmândŭ tómna ploi, îlŭ îndésă frumosŭ și de o potrivă pe lângă pomișorĭ și astfeliu numai cu puținĭ se întêmplă sĕ piéră, de frigŭ peste iérnă.

Unii pomologĭ rigoléză pămêntulŭ din tómnă, apoi scotŭ pomișorii și nu-i răsădescŭ, ci-i punŭ peste iérnă în celare (pivnițe), până primăvéra și atuncĭ îi rĕsădescŭ. Eu nicĭ când n'am făcutŭ așa, ci — de nu i-am pututŭ rĕsădi din tómnă — nicĭ nu i-am scosŭ, ci când i-am scosŭ, tómna orĭ primăvéra, atuncĭ i-am și pusŭ numai decâtŭ.

Se întêmplă câte-odată, că am scosŭ pomișorii, dér nu-i putemŭ pune numai decâtŭ; în acelŭ casŭ îi acoperimŭ cu pămêntŭ pe rădĕcinĭ și astfelŭ nu veștejescŭ.

Mai trebue sĕ băgămŭ de sémă unŭ lucru; sĕ punemŭ adecă în fiă-care rêndŭ numai câte-unŭ soiu de pomĭ și nu mestecațĭ, că atuncĭ ne răpescŭ multŭ timpŭ la altuire, fiindcă nu toțĭ vinŭ altuițĭ de-odată și cu unŭ soiu de mlădițe nobile. Eu făceamŭ așa: pe fiăcare stratŭ formamŭ 3 rêndurĭ, cele două de pe marginĭ le umpleamŭ cu merĭ, celŭ din mijlocŭ cu perĭ. Nucii, prunii, cireșii și vișinii îi puneamŭ deosebitŭ și adecă unŭ șirŭ de pe margine prunĭ, pe cealaltă margine vișinĭ și cireșĭ, ér în rêndulŭ din mijlocŭ nucĭ. Eu așa făceamŭ și m'am convinsŭ, că n'a fostŭ rĕu.

Suntŭ unii, carĭ — cum am disŭ — păstréză pomișorii în celarŭ, ér peste iérnă i altuesce (prin copulare) în casă și ér îi punŭ în celarŭ în năsipŭ, până primăvéra, când îi rĕsădescŭ. N'am făcutŭ așa nicĭ când, că dă prea multŭ lucru, ér ducêndu-i altoițĭ din casă până în celarŭ, orĭ primăvéra din celarŭ în grădină, se deslipescŭ tare lesne și tótă munca ne este înzadarŭ. Am și băgatŭ altcum de sémă, că și pomului, ca și omului, sĕ nu i dée omulŭ mai multŭ decâtŭ o greutate de-odată! E destulŭ ca elŭ sĕ șĭ înfigă bine rădĕcinile în pămêntŭ, sĕ se prindă; sĕ nu mai poftimŭ ca sĕ-șĭ prindă și rădĕcinile și altoia, că ce-i prea multŭ nu-i sĕnătosŭ.

Făcut'am și eu așa, că primăvéra am scosŭ pomii, i-am altuitŭ în mână și apoi i-am pusŭ în așa numita școlă de altuitŭ (că așa se numescŭ straturile unde punemŭ pomii pentru a i altoi). Dér m'am convinsŭ, că-i mai bine altcum, adecă sĕ altoimŭ numai pomii, carĭ au statŭ baremĭ unŭ anŭ în școla de altoitŭ, după ce adecă vedemŭ, că s'au prinsŭ bine și s'au desvoltatŭ frumosŭ.

Așa-déră în primăvéra și véra întâiu plivimŭ și săpămŭ pomișorii de câte-orĭ cere trebuința; tómna îi plivimŭ, ér mai târdiu îi rĕsădimŭ în loculŭ rigolatŭ. De n'amŭ făcutŭ lucrulŭ acesta în tómna dintâiu, trebue nesmintitŭ sĕ-lŭ facemŭ în primăvéra următóre, tare de timpuriu. Și étă de ce:

De amŭ lăsa pomișorii totŭ în loculŭ unde au rĕsăritŭ din sĕmênță, pe unele locurĭ suntŭ prea deșĭ, 2—3 și chiar mai mulțĭ la olaltă cu rădĕcinele împletecite; decĭ crescŭ rĕu, strîmbĭ, îndesuițĭ. Apoi, pămêntulŭ printre ei este înțelenitŭ, orĭ câtŭ l'amŭ cultiva de bine, și multe buruiene îșĭ au rădĕcinele împletecite de ale pomișorilorŭ. După aceea, nescoțêndu-i și neciuntându-le rădĕcinele, la unii pomișorĭ acele mergŭ ca fusulŭ în josŭ, aprópe fără mustețe și astfelŭ mai tare crescŭ în josŭ, în pămêntŭ, decâtŭ susŭ în aerŭ.

Décă-i scótemŭ însĕ frumosŭ, luămŭ unulŭ de unulŭ în mână, îi curățimŭ frumosŭ de crenguțele orĭ spinii ce s'au ivitŭ pe ei și le ciuntămŭ rădĕcinele câtŭ sĕ nu rĕmână mai lungĭ de unŭ decimetru (unŭ latŭ bunŭ de mână, cele mai lungĭ de o palmă). Astfelŭ curățițĭ apoi îi punemŭ în gropșórele făcute în loculŭ rigolatŭ, acolo se prindŭ frumosŭ, îșĭ forméză rădĕcinĭ răcătănate și bărbóse în pătura de-asupra a pămêntului, care apoi fórte lesne se potŭ scóte când avemŭ de ai muta la locŭ stabilŭ, unde adecă vorŭ avé a trăi și produce fructe.

Etă și forma, ce o are școla de altoitŭ, adecă tabla unde amŭ rĕsăditŭ pomișorii când suntŭ de unŭ anŭ:

1 metru	. . . .	merĭ
	. . . .	perĭ
	. . . .	merĭ
1 metru	. . . .	prunĭ
	. . . .	nucĭ
	. . . .	cireșĭ vișinĭ

adecă: straturile suntŭ câte de unŭ metru de late, ér de lungĭ câtŭ voimŭ și câtŭ putemŭ; pe straturĭ avemŭ câte trei rêndurĭ de pomișorĭ depărtațĭ la o urmă unulŭ de altulŭ (cam patru pe unŭ metru). In rêndulŭ dintâiu sădimŭ merișorĭ, dér numai merișorĭ, în alŭ doilea numai perișorĭ, apoi în alŭ treilea ér merisorĭ; așa în stratulŭ dintâiu. De avemŭ merișorĭ și perișorĭ pentru mai multe straturĭ, toțĭ îi punemŭ ca în stratulŭ dintâiu. Décă amŭ gătatŭ cu ei, punemŭ în stratulŭ ce urméză, în rêndulŭ întâiu prunii, în alŭ doilea (celŭ din mijlocŭ) nucii, ér în alŭ treilea cereșii și vișinii. Aceștia ér deosebițĭ, vișinii între olaltă, ér cireșii încă între olaltă. Fă-

---

Dér tu nu te mai facĭ fată.
Eu acasă am venitŭ
Fată nu te-am mai găsitŭ:
Nu te mai vĕdŭ bucurósă
Nicĭ la față așa frumósă,
Nicĭ la statŭ așa fălósă;
Fațațĭ este 'ngălbinită
Ca și flórea cea pălită
Care stă sĕ cadă 'ndată,
Stă sĕ cadă la pămêntŭ
Ca și tine în mormêntŭ.

Frundă verde de pelinŭ
Ce-mĭ cânțĭ, cucule, de chinŭ,
Ce-mĭ cânțĭ véra jumătate
Și-apoi sborĭ în altă parte?
Cucule pasĕre sură,
Mușca ți-ai limba din gură
Cântecului sĕ nu-lŭ mai cânțĭ
Nicĭ sĕ mai colindĭ pe-aicĭ.
Véra vinĭ, véra te ducĭ
Mĕ mirŭ érna ce mănâncĭ?
—Mănâncŭ mugurelŭ de fagŭ
Și cântŭ codrului cu dragŭ
Și bĕu apă dintr'unŭ gropŭ
Și-i cântŭ cedrului cu focŭ

Sasca (Bănatŭ.)

Vasile Cusmulescu.

De unde vine rachiulŭ?

După ce a făcutŭ Dumnedeu ceriulŭ și pămêntulŭ și tóte vietățile de pe dênsulŭ, a voitŭ sĕ facă aice și unŭ stăpânŭ, că elŭ nu voia ca sĕ stee lucrurile de pe pămêntŭ nestăpânite de nime, și așa a venitŭ că a făcutŭ mai pe urmă și pe omŭ. Pe omŭ însĕ l'a făcutŭ Dumnedeu mai întâiu numai după chipulŭ sĕu, ca tóte ființele sĕ-lŭ cunóscă de mai mare și sĕ i-se supue lui și sĕ-i fiă spre îndemânare și folosŭ.

Omulŭ, dreptŭ că avea chipulŭ lui Dumnedeu și tóte vietățile pămêntului se temeau de dênsulŭ și-lŭ cunoscea ca stăpânŭ și i se supunea lui, déră elŭ nu era în stare nicĭ sĕ stăpânéscă peste dênsele, că dintru începutŭ omulŭ nu sĕmêna cu Dumnedeu decâtŭ numai la chipŭ, nu și la pricepere și înțelepciune; elŭ n'avea încă minte, sufletŭ dumnedeescŭ, ci trăia numai din simțire, ca tóte celelalte vietățĭ.

Vĕdêndŭ Dumnedeu că omulŭ, făptura sa cea mai alésă, nu-i sĕmĕnă încă întru tóte și că nu-i harnicŭ sĕ domnéscă peste vietățile pămêntului, s'a hotăritŭ ca sĕ lŭ facă și pe dênsulŭ măcarŭ în parte nemuritorŭ și așa i-a datŭ sufletŭ din sufletulŭ sĕu și minte din mintea sa. Cum numai a voitŭ Dumnedeu acésta, îndată s'a făcutŭ lumină în capulŭ omului și abia acuma a începutŭ elŭ a vorbi cu semenii sĕi, a vedé, a pricepe și a înțelege tóte ființele din lume, a se folosi de ele spre îndemânarea sa, a le supune și a domni peste dînsele. Abia atuncia, după ce a căpătatŭ mintea, a începutŭ omulŭ a ține cu vrednicie loculŭ lui Dumnedeu pe pămêntŭ și a stăpâni tóte celelalte ființe de pe elŭ.

Omulŭ avea minte deșteaptă și judecată ageră; de câte se apuca, tóte le potrivea cum mai bine și le scotea la capĕtŭ fără de nicĭ unŭ greșŭ. Ómenii se înmulțiră și începură a se lăți pe pămêntŭ și a lua în stăpânire, însĕ fără de nicĭ o cértă între dênșii, ci trăia cu blândețe și cu bună învoire, fiind-că totdéuna erau povĕțuițĭ numai de mintea cea curată și dumnedeéscă ce o avea în capŭ. Ei aveau de tóte câte le trebuia, și cu toții împreună sĕ foloseau de bunătățile pămêntului și domneau în pace și voie bună peste elŭ ca și Dumnedeu în ceriurĭ; ei erau acuma prea fericițĭ și ca asemĕnărĭ de Dumnedeu, nicĭ nu putea fi altfelŭ.

Acésta stare de fericire însĕ n'a ținutŭ multŭ. Draculŭ — Ucigă-lŭ crucea — a începutŭ a pismui făptura cea mai alésă a lui Dumnedeu și a cerca felŭ de felŭ de mijlóce, că dóră ar putea turbura acestŭ traiu dulce și tignitŭ alŭ ómenilorŭ, dér n'a fostŭ în stare, tóte mijlócele s'au arătatŭ zădarnice. Omulŭ avea mintea sa curată și deștéptă, judeca tóte împrejurările cu agerime, pricepea și înțelegea tóte relele de mai nainte și așa se ferea totdéuna de ele. Nime nu era harnicŭ sĕ-lŭ împingă spre greșurĭ, spre neînvoielĭ și certe. Pe urmă se încredințaseră și Ucigă-i crucea, că pe câtŭ timpŭ va fi în omŭ mintea lui deștéptă si luminată, ei înzadarŭ s'or încerca a stêrni școrturĭ printre ómenĭ, a ațîța pe unii asupra altora și a-le turbura traiulŭ celŭ dulce și tignitŭ, și de aceea âmblau supĕrațĭ și măchnițĭ prin

cêndŭ aşa, amŭ fi gata cu plantarea pomilorŭ din şcóla de sêmênatŭ în şcóla de altoitŭ.

Din înţelepciunea lumei.

Aforisme culese şi traduse de

Camil B.....

— E mai bine a'şĭ duce crucea, decâtŭ a şi-o tîrî. — *Prov. breton.*

— Nu privi cu amărăciune la schimbarea timpurilorŭ; amară e răbdarea, dér dulce e fructulŭ ei. — *Sadi.*

— Nefericitulŭ, care'şĭ pórtă nefericirea sa cu curagiu, apare chiar faţă cu sórtea, ca unŭ învingĕtorŭ: *Eu sunt*, ḑice elŭ tăcêndŭ, *mai mare decâtŭ tine* — *Balde.*

— În nefericire, nu în fericire sĕ arată puterea bărbaţilorŭ marĭ; când lemnulŭ de aloë a căḑutŭ în focŭ, parfumulŭ sĕu e mai intensivŭ, ca mai 'nainte. — *Indian.*

— Sórele rĕsare şi apune roşu: ceĭ marĭ îşĭ rĕmânŭ totŭ déuna egalĭ, în fericire, ca şi în miseriă — *Indian.*

— Tina ascunde unŭ rubinŭ; dér nu'lŭ pătézä. — *Chinez*

— Unŭ arbore rĕsturnatŭ de viscolŭ a avutŭ mai multe crengĭ, decâtŭ rădăcinĭ. — *Chinez.*

— Óla gólă se sparge la focŭ. — *Proverbialŭ.*

— Rugina mănâncă fierulŭ, grija inima. — *Prov. rusescă.*

— Nu'ţĭ lua pré tare la inimă grija de mâne; tu nu poţĭ sci, décă mai trăiescĭ încă mâne. — *Talmud.*

— Ajunge năcazulŭ, décă a sositŭ. — *Talmud.*

— Alungă supĕrarea; décă o poţĭ; de nu o poţĭ, ascunde o; pentru-că posomorîrea ofere unŭ spectaculŭ deplorabilŭ. — *Seneca.*

— A tăinui supĕrarea e bărbăţiă. — *Arab.*

— Tăcerea e medicina supĕrării. — *Eşil.*

— Grija uşóră vorbesce, cea grea amuţesce. — *Seneca.*

— Arma celui slabŭ e — tânguirea. — *Arab.*

— Ceea ce te apesă pe tine, nu lăsa sĕ îngreuneze pe nicĭ unŭ altŭ omŭ: nu arunca povara ta pe spinarea altuia. — *Persan.*

— A suferi şi a tăcé e arta cea mai mare. — *Sutor.*

P O V E Ţ E.

Stîrpirea omidelorŭ. Se scrie, că omidele se nascŭ din ouĕle fluturilorŭ. Décă amŭ puté stêrpi fluturii, atuncĭ amŭ isprăvi-o şi cu omidele. Acésta însĕ nu o putemŭ face şi de aceea trebue sĕ ne îndreptămŭ privirea mai alesŭ asupra omidelorŭ. Cei mai aprigĭ vrăjmaşĭ ai acestora suntŭ aricii, bróscele, şopârlele, liliecii, graurii, rêndunelele, precum şi celelalte soiurĭ de pasĕrĭ, precum vrăbiile, ciórele şi altele. Tóte acestea mănâncă omidele şi prin acésta se facŭ apĕrătorii pomilorŭ noştri, din care causă ar trebui sĕ le cruţămŭ, ca pe nisce animale folositóre.

Intru câtŭ însĕ pasĕrile şi animalele amintite aci nu rĕsbescŭ cu stîrpirea omidelorŭ, nu ne rĕmâne alta de făcutŭ, decâtŭ sĕ le curăţimŭ noi cu mâna, ér unde nu ajungemŭ, vomŭ lua în ajutorŭ unŭ felŭ de fórfece, ce suntŭ anume făcute pentru tăierea mlădiţelorŭ, de carĭ suntŭ acăţate cuiburile de omide.

Pentru ca lucrulŭ sĕ fiă cu folosŭ, curăţirea pomilorŭ de omide trebue sĕ se întêmple nu numai în grădina omului, ci şi într'ale vecinilorŭ, căcĭ la cas contrarŭ, acestea se rĕspândescŭ şi pe la vecinĭ. Cuiburile de omide trebue culese tóte, căcĭ cuiburile rĕmase, deşi mai micĭ, suntŭ de ajunsŭ pentru a da nascere la mii de mii de omide. Culegerea cuiburilorŭ trebue sĕ se facă înainte de a da căldura; mai bine se póte face cu deosebire când bate vêntulŭ, care pune cuiburile în mişcare şi astfelŭ uşuréză aflarea lorŭ. Dintr'odată însĕ nu e cu putinţă a-le afla tóte, de aceea e bine sĕ se cureţe în 2—3 rêndurĭ. Cuiburile strînse trebue numai decâtŭ arse, căcĭ altmintrelea din ele rĕsarŭ şi se rĕspândescŭ omidele, pe carĭ apoi nu le mai putemŭ prinde. Mai e de însemnatŭ apoi, că nu numai pomii, ci şi ceilalţĭ arborĭ din grădinĭ trebue curăţiţĭ de omiḑĭ, căcĭ acestea, după ce isprăvescŭ cu pustiirea arborilorŭ, pe carĭ suntŭ, trecŭ şi la pomĭ.

Pentru a împiedeca suirea pe pomŭ a omidelorŭ, ce ar veni de airea, este bine a se înfăşura împrejurulŭ trunchiului dela pomŭ făşii de hărtiă grósă, care se unge cu păcură grósă, séu cu altă grăsime ieftină. Omidele, viermii, gândacii şi alte jivinii stricăciόse, vrêndŭ a se suì în susŭ, se înécă în acéstă păcură şi nu potŭ merge mai departe, ci séu că pierŭ, séu că se întorcŭ îndĕrĕtŭ.

Mai suntŭ unele omiḑĭ vĕratice, carĭ se îngrămădescŭ mai alesŭ printre încheiăturile crengilorŭ şi se ghemuescŭ într'unŭ felŭ de păienginişŭ, care le slujesce ca culcuşŭ şi adăpostŭ împotriva frigului şi a umeḑelei. Aceste culcuşurĭ încă ar trebui strînse şi arse, cu omide cu totŭ. Strîngerea lorŭ se póte face mai bine după ploi, orĭ diminéţa pe rouă.

In contra furnicilorŭ. Scimŭ câtŭ de neplăcute suntŭ furnicile când întră prin casele nóstre. Pentru depărtarea lorŭ se recomandă busuioculŭ, alŭ cărui mirosŭ e aşa de neplăcutŭ încâtŭ fugŭ de elŭ, ajunge ca se pumŭ într'o odaie unŭ mănunchiŭ de busuiocŭ.

MULTE ŞI DE TOATE.

Care-i poporulŭ celŭ mai fericitŭ?

De sigurŭ, că e celŭ din insuliţa Anholt situată în strâmtórea Categat.

Ómenii din insula acésta nu scriu nicĭ o scrisóre. De o vreme în cóce ei nu cetescŭ gazete şi nu sciu de locŭ ce se petrece în lumea mare.

Causa e următórea: Posta a sositŭ în insulă ultima óră la 20 Decembre. De atuncĭ insuliţa e înconjurată de slojurĭ uriaşe de zăpadă şi e absolutŭ imposibilŭ sĕ se apropie de ea vre-unŭ vaporaşŭ séu vre o barcă măcarŭ.

Bunii locuitorĭ din insuliţa acésta se ocupă numai cu pescuirea şi cu prinderea focelorŭ (animale de mare).

Ei nu suferŭ nicĭ o pagubă comercială décă nu primescŭ veştĭ din lume.

Şi-apoi sĕ nu ḑicĭ, că nu e poporŭ fericitŭ?

*

Celŭ mai grosŭ monarchŭ din lume.

Regele Teiburimoa din Buteritari, care a protestatŏla guvernulŭ din Washington în contra stabilirii profectoratului britanicŭ asupra insulei Gilbert, este unŭ omŭ care cântăresce nicĭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ de 304 libre (125 kgr.)

Elŭ are unŭ fiu, principe moştenitorŭ care e mai greu decâtŭ tatălŭ sĕu şi unŭ altŭ fiu în vêrstă de 8 anĭ, care deja are 110 libre (55 kgr.)

Teiburimoa este între altele unŭ omŭ cu gusturĭ rafinate. Elŭ trăesce după moda europénă, are unŭ bucătarŭ americanŭ şi palatulŭ sĕu este mobilatŭ europenesce.

Lista lui civilă este de 100 dolarĭ pe anŭ (500 francĭ) care provine dintr'o taxă pusă asupra tuturorŭ comercianţilorŭ şi sĕ vede că ei suntŭ fórte numĕroşĭ, că dau o listă civilă aşa de mare!

Teiburimoa de sigurŭ póte sĕ ducă o viaţă fórte comodă, căcĭ are cu ce!

*

Iuţéla mişcărilorŭ.

D. James Iackson a avutŭ ingeniósa idee de a calcula iuţéla pe secundă a diferitelorŭ mişcărĭ.

Cifra cea mai slabă citată de d. Iackson e aceea a crescerei unghiilorŭ: iuţéla cu care crescŭ e de 0 m.. 000,000,002 pe secundă, adecă de o mie de orĭ mai slabă decâtŭ iuţéla cu care cresce bambulŭ pe secundă, care e de 0 m. 000,002,7

Arderea ierbei de puşcă în aerŭ liberŭ se efectuéză cu o iuţélă de propagare de 0 m. 013.

Intr'o secundă, se póte ceti unŭ numĕrŭ de litere, care ocupă o lungime de 38 milimetrii.

Unŭ pietonŭ sue unŭ munte cu o iuţélă de urcare de 8—11 cm.; când urcă o scară ea este de 15 centimetrii. Unŭ omŭ mergêndŭ pe unŭ drumŭ orizontalŭ (4 kilometri pe oră) face pe secundă 1 m. 11 cm.

Iuţéla maximă a unei corăbii este de 2 m. 31; aceea a unui vaporŭ 4 m. 63.

„O lovitură de pumnŭ“ este dată cu o iuţélă de 8 m. 50; este aşa dar mai puţinŭ periculosŭ de a primi unŭ pumnŭ de câtŭ de a fi lovitŭ de unŭ corpŭ de aceeaşĭ greutate după o secundă de cădere a cărui iuţélă se scie că este de 9 m. 81.

Vulturulŭ percurge într'o secundă 15 m. 65; porumbelulŭ călătorŭ 27 metrii: şoimulŭ 31 metri; musca ordinară are ca maximulŭ iuţelei 53 m. 35; rundunica 67 m.

Iuţéla spargerei unui cartuşŭ de melinită este de 3,309 m.; aceea a dinamitei 6300 m.

Écă acum câte-va cifre enorme; electricitatea se propagă pe unŭ firŭ telegraficŭ sub-marinŭ cu o iuţélă de 4000 kilometri pe secundă; curentulŭ de inducţiune, 18.400 km. electricitatea pe unŭ firŭ telegraficŭ aerieanŭ 36.000 km.

Lumina se propagă în apă cu o iuţélă de 225,000 k. m. pe secundă şi în aerŭ cu o iuţélă de 300,000 k. m.

In fine mişcarea cea mai iute ce există în universŭ este aceea a unui curentŭ electricŭ provenindŭ din descărcarea unei butelii de Leyda, care percurge unŭ firŭ de aramă de 0 m. 0017 de diametru cu o iuţélă de 463,500 kilometrii.

*

Fantome la o curte regală.

La curtea regală din Stockholm (Svedia), toţĭ credŭ în fantome şi în vedenii.

E deja o legendă, în urma căreea regele Carol IX mortŭ la 1611, a visatŭ într'o nópte totŭ ce se va petrece sub domnia lui Gustav III, care a trăitŭ cu o sută de anĭ în urma lui. In castelulŭ acesta regalŭ au apărutŭ în tóte nopţile diferite fantome. Din causa asta castelulŭ a fostŭ dărîmatŭ şi pe urmă reconstruitŭ. Dér fantomele n'au încetatŭ de a apare.

---

lume. Ce sĕ facă ei acuma şi ce sĕ încépă, că n'aveau nicĭ unŭ astêmpĕrŭ? Fericirea ómenilorŭ le amărea viţa, le rodea inima şi-i potopea, nu alta.

Când era mai sĕ se stîngă de necasŭ nusce li scăpară la Ucigă-i crucea prin capŭ şi hotărîră ca sĕ se adune cu toţii la unŭ locŭ, sĕ ţie sfatŭ împreună, că dóră aşa ar afla vre unŭ mijlocŭ, cu care sĕ turbure mintea ómenilorŭ şi sĕ-i împingă la certe şi traiu rĕu. Cum au hotărîtŭ, aşa au şi făcutŭ. S'au adunatŭ la unŭ locŭ câtă frunḑă şi iérbă, şi au începutŭ a se sfătui împreună. S'au sfătuitŭ amu câtŭ s'au sfatuitŭ şi orĭ ce mijlocŭ propuneau unii spre întrebuinţare, precum: pofte trupescĭ, lăcomiă, ură, zavistiă, mândriă, iubire de sine, iubire de mărire şi de înălţare şi câte altele de acestea, totdéuna rĕspundea alţii, ca ei au încercatŭ acum acele mijlóce, şi orĭ câtŭ de tare au intratŭ cu ele simţĕmintele ómenilorŭ, totŭ n'au isbutitŭ, n'au fostŭ în stare sĕ le întunece mintea şi sĕ-i împingă spre traiu rĕu.

Sfătuindu se Ucigă-i crucea aşa totŭ înzadarŭ, étă că se scólă dintr'unŭ unghierŭ celŭ mai bĕtrânŭ şi mai păţitŭ dintre ei şi ḑice: Hei, de géba suntŭ tóte mijlócele vóstre, ele întărîtă numai simţĕmintele omului, dér nu-i întunecă şi mintea! Eu însĕ am găsitŭ altŭ mijlocŭ, care-i în stare sĕ-i întunece mintea şi sĕ i-o slăbéscă, şi décă n'omŭ isbuti nicĭ cu acesta, apoi sĕ sciţĭ, că cu altulŭ câtu-i lumea n'omŭ mai isbuti. In omŭ este până acuma numai minte din mintea dumneḑeéscă şi, pe câtŭ timpŭ va rĕmâné numai ea singură în elŭ, până atuncĭ tóte mijlócele întrebuinţate de noi n'or avé nicĭ o înrîure asupra lui; de aceea sĕ căutămŭ, ca sĕ băgămŭ şi noi în omŭ minte de-a nóstră, precum şi Dumneḑeu a băgatŭ în elŭ minte de-a sa şi atuncĭ mintea nóstră s'a lupta în elŭ cu mintea cea dumneḑeéscă şi l'a totŭ împinge spre pĕcate, şi décă va învinge mintea nóstră numai o singură dată, apoi pe urmă va merge multŭ mai uşorŭ. Dér sciţĭ voi cum sĕ facemŭ acésta? De-adreptulŭ n'o putemŭ face, că nu ne putemŭ apropia de omŭ, ca şi de Dumneḑeu, dér sĕ suflămŭ în murza pómelorŭ şi a sĕmênţelorŭ, din care se nutresce omulŭ minte de-a nóstră, ş'apoi sĕ învĕţămŭ pe ómenĭ cum sĕ stórcă murza acésta, s'o férbă, ca sĕ fiă mai tare şi mai îmbĕtătóre, şi cum sĕ facă din ea o beutură bună şi dătătóre de chefŭ. Ei, când orŭ bé din acéstă beutură, orŭ bé şi mintea nóstră şi atuncĭ orŭ face şi ei fapte, care ne placŭ nouĕ.

Toţĭ Ucigă-i crucea au aflatŭ de bunŭ şi înţeleptŭ sfatulŭ bĕtrânului lorŭ şi aşa s'au datŭ cu toţii de au suflatŭ minte rĕsvrătitóre de-a lorŭ în mursa tuturorŭ pómelorŭ şi a sĕminţelorŭ, din care se nutreau ómenii, şi mai apoi i-a şi povăţuitŭ cum sĕ stórcă acea mursă şi sĕ facă din ea o beutură bună şi plăcută la bĕutŭ. Oamenii au ascultatŭ de povaţa dracilorŭ, una pentru-că veniseră la dênşii în chipŭ de ómenĭ blânḑĭ şi binevoitorĭ, ér alta, pentru-că nu credeau, că în mursa pómelorŭ şi a sĕminţelorŭ, care era totŭ făptură dumneḑeéscă şi din carĭ se nutrea cu bine până acuma póte, sĕ fiă cevaşĭ stricăciosŭ pentru dênşii, şi aşa s'au datŭ a bé din ea ca şi din apă.

Atuncĭ îndată a începutŭ a se întuneca în ei mintea cea dumneḑeéscă, ér cea drăcéscă a prinde la putere şi a-i îndemna la felŭ de felŭ de pĕcate: Fii începură a cârti asupru părinţilorŭ, fraţii a se bate şi a se ucide între sine, neamurile a se scula unele asupra altora şi a se stîrpi; pămêntulŭ le părea acum prea strîmtŭ şi hrana prea puţină şi de aceea căuta a rumpe unulŭ dela altulŭ. Mai pe urmă nicĭ nu le era de ajunsŭ stăpânirea pămêntului şi a vietăţilorŭ de pe elŭ, ci începură a se robi unii pe alţii; în scurtŭ, îndată după ce bĕură, se cunoscŭ, că între ómenĭ nu mai domnesce mintea dumneḑeéscă, ci mai multŭ cea drăcéscă.

Acésta beutură făcută din mursa pómelorŭ şi a sĕmênţilorŭ, pentru-că venea dela dracĭ şi ca sĕ nu se pérdă nicĭ pomenirea lorŭ, au voitŭ unii Ucigă-i crucea s'o numéscă drachiu şi drachie, dér celŭ mai înţeleptŭ din ei li-a ḑisŭ: „Nu-i bine s'o numimŭ noi aşa, că atuncĭ ó-

Acum o lună prinţulŭ regalŭ alŭ Danemarcei se afla împreună cu prinţesa, nevastă-sa, în castelulŭ celŭ cu pricină din Stockholm.

In prima nópte unŭ şambelanŭ a fostŭ trântitŭ violentŭ din patŭ, fără să scie de cine şi cum. A doua ḍi dimineţa, prinţulŭ Jean, l'a întrebatŭ décă n'a auḍitŭ unŭ sgomotŭ teribilŭ în odae. Séra, principesa scria în odae, când de odată apare o fantomă şi se uită la ea lungŭ. Principesa se ridică îndată speriată, se repede asupra fantomei, dér acésta dispare repede fără de urmă.

Odată, prinţulŭ Cristianŭ, băiatulŭ mai în vîrstă alŭ prinţului moştenitorŭ, întrândŭ într'o odae, slabŭ luminată, s'a întorsŭ repede, galbenŭ ca céra, declarândŭ, că odaia aceea e plină de fantome de diferite vîrste şi de tóte nuanţele.

Altă-dată familia regală din Danemarca se afla în Svedia. Inainte de plecare familia regală a Danemarcei, a jucatŭ cărţĭ cu prinţulŭ moştenitorŭ alŭ Svediei, Gustav. De-odată acesta se scólă repede de la masă, spunêndŭ că lângă elŭ s'a aşeḍatŭ o fantomă.

— Şi unde-i „fantoma?“ ? — îlŭ întrebară prinţii şi prinţesele.

— „N'o vedeţĭ cum fuge pe uşă...“ răspunse prinţulŭ înmărmuritŭ.

Elŭ era în tóte minţile lui.

Interesantŭ e, că tótă familia regală din Svedia şi Danemarca, crede în astfelŭ de vedenii.

*

Napoleonŭ alŭ IV-lea.

In ḍilele trecute, unŭ individŭ cam de vre-o 40 de anĭ, modestŭ îmbrăcatŭ, întră în hala măcelarilorŭ din Villette (Francia).

Omulŭ ăsta, care, după hârtiile aflate la elŭ, se crede, că se chiamă Jodar — se îndreptéză spre o masă neocupată, Ajungêndŭ acolo, se încinge cu o eşarpă roşie, apoi se sue pe masă şi începe să ţie unŭ discursŭ plinŭ de injurii şi de caraghiozlicurĭ totŭ-odată.

Măcelarii şi cumpărătorii se adunaseră împrejurulŭ lui, rîḍêndŭ de discursulŭ lui fără nicĭ unŭ şirŭ şi noimă. Ei voiau să-i răspundă, dér individulŭ le ḍise numai de câtŭ:

— „Domnilorŭ, eu suntŭ Napoleonŭ alŭ IV-lea şi décă mai cricniţĭ o vorbă vĕ taiŭ capetele, ca la nisce pui de găini.“

La vorbele acestea omulŭ scóse din busunarŭ unŭ cuţitaşŭ de lemnŭ.

Mulţimea începŭ să rîdă cu hohotŭ, Individulŭ se înfurià aşa de grozavŭ încâtŭ unii s'au dusŭ să cheme gardiştii.

Vĕḍêndu-i necunoscutulŭ le ḍise;

— „Eu am dreptŭ la tronulŭ Franciei şi vĕ rogŭ să mĕ conduceţĭ cu tótă pompa cuvenită până la Elisée, ca să rĕstornŭ pe preşedintele Carnot şi să-i au eu loculŭ, care mi se cuvine de dreptŭ.“

Agenţii poliţiei, cu vorbe bune, au luatŭ pe nenorocitulŭ nebunŭ şi l'au dusŭ la unŭ comisariatŭ de poliţie, de unde apoi l'au condusŭ la balamucŭ.

Pe drumŭ, sĕrmanulŭ omŭ, a fostŭ cuprinsŭ de o criză violentă, şi supărându-se grozavŭ, s'a repeḍitŭ la unŭ agentŭ, i-a smulsŭ cocarda tricoloră, pe care şi-a acăţat'o numai de câtŭ pe peptŭ, strigândŭ cu mândrie:

— „Trăiască împĕratulŭ!“

„Impĕratulŭ“ însĕ totŭ a fostŭ dusŭ la balamucŭ, unde în locŭ de tronŭ, i s'a datŭ unŭ patŭ de fierŭ, ér în locŭ de corónă, o tichie subţire de aţă.

---

menii s'or pricepe că-i dela noi şi n'or vré s'o priméscă şi s'o bea, ci să-i punemŭ altŭ nume, care să nu dea numele nostru pe faţă, ci numai să-lŭ ascundă. Eu dér aşĭ crede, că în locŭ de drachiu precum şi drachie ḍiceţĭ voi, s'o numimŭ numai rachiu şi rachie.

„Bine fórte bine“—strigară mai cu toţii, numai unii dintre ei, mai alesŭ aceia, carĭ ţiniau mai cumplitŭ, ca să nu se pérdă nicĭ pomenirea de prinderii lorŭ, ḍice că s'o numéscă ţuică, ér alţii, cei ce purtau bólele printre ómenĭ, mai cu sémă holera, stăruiau, ca s'o numéscă holercă.

După multe certe între ei, — că între dracĭ nicĭ unŭ lucru nu se face fără de céartă — au hotărîtŭ, ca s'o numéscă cu tóte aceste nume, ba chiar şi cu altele, décă i-ar plăcé cuiva.

(„Deşteptarea“).

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Februarie. are 28 ḍile. Germănarŭ.

1893 Ḍilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	21 D. 2 C. P. Timotei	5 E. 3 Ocul. Eus.	6. 32	5. 52
Lunĭ,	22 Aflar. rel. l. Eugenia	6 Frideric	6. 30	5. 53
Marţĭ,	23 S. p. Ieremon Polic.	7 S. Toma Acui	6. 31	5. 54
Mercurĭ,	24 † Aflar. cap. S. Ioan	8 Ioan Filim.	6. 29	5. 56
Joi,	25 Sf. p. Tarasiu Teod.	9 Francisca	6. 27	5. 57
Vinerĭ,	26 Sf. p. Porfir. Ep.	10 S. 40 martir.	6. 24	5. 58
Sâmb.	27 Par. Procop. Decap.	11 Heracliu	6. 22	5. 53

Bursa de mărfurĭ din Budapesta

din 1 Martie n. 1893.

Sĕminţe	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	Preţulŭ per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenescŭ	80	—.—	—.—
Grâu dela Tisa	80	7.90	7.95
Grâu de Pesta	80	7.85	7.90
Grâu de Alba-regala	80	7.85	7.90
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nordŭ	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	Preţulŭ per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	6.30	6.45
Orzŭ	nutreţŭ	60—62	5.10	5.40
Orzŭ	de vinars	62.—	5.50	6.—
Orzŭ	de bere	64.—	6.20	7·40
Ovĕsŭ		39.41	5.60	5.90
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	4.75	4.80
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	4.70	4.75
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	4.40	4.60

Preţulŭ pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	Cursulŭ până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	43.—	53.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roşiă	61.—	70.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	32.—	32.50
Oleu de in		5.80	6.—
Uns. de porc	dela Pesta	64.75	65.25
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	45.50	46.50
„	afumată	59.50	60.—
Sĕu		39.—	40.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	21.50	22.—
„	din Serbia în sacĭ	21.50	22.—
Lictarŭ	slavonŭ nou	—.—	—.—
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sĕrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	35.—	37.—
Ceară	de Rosenau	140.	141.
Spirtŭ	brutŭ	13.50	13.75
„	Drojdiuţe de spirt	15.25	15 50

Tĕrgulŭ de rîmători din Steinbruch. La 24 Febr. n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 203,986 capete, la 25—26 Febr. au întratŭ 2794 capete şi au eşitŭ 994 rĕmânêndŭ la 27 Febr. unŭ numĕrŭ de 105,786 capete. — Se notéză marfa: *ungurécsă* veche, grea dela 51.— până la 52.— cr. marfă *ungurescă* tineră grea dela 56 cr. până la 57— cr., *de mijlocŭ* dela 54— cr. până la 55— cr. *uşóră* dela 51— cr. până la 52— cr. — *Marfă ţerănéscă* grea dela 52 până la 52— cr. — *de mijlocŭ* dela 51-- cr. până la 52— cr. *uşóră* dela 50 cr. până la 51 cr. — *Marfă de România Bákony* de grea dela — cr. până la — cr. transitto mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. până la—cr. transito dto ţepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sĕrbéscă* grea dela 52—52½ cr. transito, mijlociă grea dela 51½—52 cr. transito uşóră de la 50—51 cr. Porcii îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr până a — cr. Cântăriţĭ la gară cu 47.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşovŭ.

Din 3 Martie 1893 n.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta austriacă fl.	Valuta austriacă cr.
1 H. - L.	Grâu cel mai frumos	6	—
„	Grâu mijlociu . .	5	80
„	Grâu mai slabŭ . .	5	—
„	Grâu mestecatŭ . .	4	50
„	Sĕcară frumósă .	3	60
„	Sĕcară mijlociă .	3	40
„	Orzŭ frumosŭ .	3	20
„	Orzŭ mijlociu .	3	—
„	Ovĕsŭ frumosŭ .	2	—
„	Ovĕsŭ mijlociu .	1	80
„	Cucuruzŭ	3	—
„	Mălaiu	3	40
„	Mazĕre	6	50
„	Linte	14	—
„	Fasole	3	80
„	Sĕmênţă de inŭ . .	10	—
„	Sĕmênţă de cânepă	4	50
„	Cartofĭ	—	90
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	48
„	Carnea de porcŭ .	—	48
„	Carnea de berbece	—	30
100 kil.	Sĕu de vită próspĕtŭ	23	—
100 kil.	Sĕu de vită topitŭ	33	—

Bursa din Bucurescĭ

din 1 Martie n. 1893.

Valorĭ	⁰/⁰	cumpĕ
Rentă română perpetuă 1875	5⁰/₀	101.—
Renta română amortisabilă . .	5⁰/₀	99.¼
dtto	4⁰/₀	84.¾
Renta rom. (rurale convertite)	6⁰/₀	103.¼
Oblig. de statŭ C. F. Române	6⁰/₀	—.—
idem idem	4⁰/₀	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8⁰/₀	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ .	5⁰/₀	—.—
idem idem din 1884	5⁰/₀	90.¼
idem idem din 1890	5⁰/₀	91.¾
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7⁰/₀	—.—
idem idem	5⁰/₀	96.½
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7⁰/₀	103.¼
idem idem	6⁰/₀	102.¼
idem idem	5⁰/₀	91.¼
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. .	5⁰/₀	82.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	279.—
	V. N.	—.—
Banca Naţion. ult. div. 84.45	500	1675
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	—.—
Naţionala de asig. ult. div. 36 lei	200	430.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.— .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.5 l.	204	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
20 francĭ aur	—	20.09
Banca Naţion. a României .	—	—.—
Scompt.	6⁰/⁰	
Avansurĭ pe efecte	7⁰/₀	
vansurĭ pe Lingourĭ	6⁰/₀	

Cursulŭ losurilorŭ private

din 1 Martie n. 1893.

	cump.	vinde
Basilica . . .	7.90	0.40
Creditŭ	196.50	197.50
Clary 40 fl. m. c. . .	58.50	59.50
Navig. pe Dunăre . .	140.—	141.—
Insbruck	25.25	26.25
Krakau	25.26	—.—
Laibach	61.75	62.75
Buda	63.—	—.—
Palffy	59.—	59.25
Crucea roşie austr. . .	18.50	19.—
dto ung. . .	—.—	—.—
dto ital. . .	14.—	14.50
Rudolf . . .	25.—	26.—
Salm . . .	69.—	70.
Salzburg	26.40	27.10
St. Genois . . .	67.75	68.50
Stanislau	35.—	—.—
Trieitine 4½⁰/₀ 100 m. c.	141.—	142.—
dto 4⁰/₀ 50 .	66.50	68.50
Waldstein . . .	45.—	47.—
Windischgrätz . . .	76.—	—.—
Sêrbescĭ 3⁰/₀ . . .	41.50	42.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4⁰/₀	133.—	134.—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 4 Februarie st. n 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 53	Vĕnd.	9.55
Argintŭ românescŭ	„	9.47	„	9.48
Napoleon-d'orĭ . .	„	9.60	„	9.64
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina“ 6⁰/₀		—.—	„	—.—
„ „ 5⁰/₀	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5 58	„	5 63
Ruble rusescĭ . . .	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane . .	„	58.80	„	59.10

Discontulŭ 6—8⁰/₀ pe anŭ.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. **16581**—1892.

PUBLICAŢIUNE.

Predânduse pe temeiul premersei revisiunĭ din partea oficiului orăşănesc de clădirĭ noul loc pentru înpuşcat dela pólele „Ştejerişului mare“ în folosinţa garnisónei din loc şi începênduse totu de-odată exerciţiile de inpuşcat pe acest loc, se vede sub sorisul magistrat necesitat, deşĭ de altcum din partea militară sau luat deja mĕsurile preventive de asiguranţă pentru scutirea împrejurimei loculuĭ pentru înpuşcat cu ocasiunea fiecărui exerciţiu de inpuşcat, de a înterzice publicului cu totul călcarea cóstelor stejerişului mare, carĭ limiteză cu câmpul Christianului, precum şi călcarea nemijlocitei imprejurimĭ, a acestui loc.

Se înterzice decĭ fiecăruĭ, pe lângă eventuala arestare şi pedepsire poliţiană, de a călca aceste părţĭ de pădurĭ, fără consideraţiune, décă sĕ ţinŭ séu nu exerciţii de împuşcatŭ. Are sĕ se urmeze necondiţionatŭ îndrumărilorŭ şi dispoşiţiunilorŭ organelorŭ orăşenescĭ forestierale şi poliţiane precum şi pazelorŭ militare puse, făcênduse publiculŭ în special atentŭ, cumcă ţinerea fiă-cărui exerciţiu de împuşcatŭ se aviséză prin arborarea unui steagŭ roşu pe vêrfulŭ stejerişului mare.

Părinţiĭ, dirigenţiĭ şcolarĭ şi profesoriĭ şi învĕţătorii, precum şi măeştri de meserii, mai departe toţĭ acei, ai cărorŭ individĭ subordinaţĭ din motivulŭ necunóscerei acestei publicaţiunĭ prin călcarea „ştejerişului mare“ fórte uşoră 'şi potŭ periclita viaţa, se recearcă, că în interesulŭ copiilorŭ, elevilorŭ lorŭ şi în genere în interesulŭ tinerimei neesperte, sĕ propage publicarea acestorŭ disposiţiunĭ poliţiane de siguranţă, dispunêndŭ după posibilitate interdicerea călcărei „ştejerişului mare şi împrejurimei sale.

Braşovŭ, în 13 Decemvre 1893.

7,3—6. **Magistratul orăşenescŭ.**

Publicațiune de licitațiune.

Prin acésta se aduce la cunoscința publică, cum-că comuna bisericéscă gr. or. **Sirnea,** din comitatulŭ Făgărașŭ, cerculŭ Branului, voindŭ a-și **reedifica biserica** ține spre acestŭ scopŭ licitațiune publică minuendă, la care se învită toțĭ domnii doritorĭ de a licita, pe Duminecă **în $^{11}|_{23}$ Aprilie a. c. la 11 óre antemeridiane** în edificiulŭ școlei din acésta comună, cu condițiunile din planulŭ de clădire aprobatŭ de Prea Venerabilulŭ Consistoriu Archidiecesanŭ la 26 Septemvre 1892 Nr. 6135 și conformŭ unorŭ indigitărĭ date de Architectulŭ Consistorialŭ.

Prețulŭ strigărei va fi 6,000 fl. v. a.

Materialulŭ brutŭ se va da aprópe totŭ de comuna bisericéscă transportatŭ gata la loculŭ destinatŭ; ér restulŭ de domnulŭ întreprindĕtorŭ.

Licitanții au a depune **vadiu 5%** din prețulŭ strigărei, ér antepreneorulŭ minuendŭ va depune, după aprobarea contractului de Prea Venerabilulŭ Consistoriu gr. or., o cauțiune **de 800 fl. v. a. în banĭ gata** séu în obligațiunĭ de statŭ, care va servi ca garanție încă 3 anĭ după colaudarea noului edificiu bisericescŭ.

Condițiunile de licitațiune mai de aprópe, planulŭ de clădire și preliminariulŭ de spese se potŭ afla la președintele comitetului parochialŭ din Sirnea, ér materialulŭ brutŭ, gata, se póte vedea la loculŭ de clădire.

Sirnea, în 12 Februarie 1893.

Ioanŭ Cențu, preotŭ și președinte alŭ comitetului parochialŭ.

Stoica Rășianŭ, primŭ epitropŭ.

46—3—3.

Tipografia A. MUREȘIANU.